VAPAUS

ILMESTYY TIISTAINA JA TORSTAINA
PERUSTETTU 1917

CANADAN SUOMALAISTEN TYÖVÄENLEHTI

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NO. 1076 — VAPAUS, 102 ELM STREET WEST, SUDBURY, ONTARIO

No. 57 — Vol. LV vuosikerta | Sudbury, Ont. | Tiistai, heinäk. 20 p. — Tuesday, July 20, 1971

Itä-pakistanilaisia uhkaa nälkä

Canadan parlamenttivaltuuskunta suosittelee avustuksen lisäämistä – pelko ja epävarmuus elämästä I-Pakistanissa

Ottawa. — Itä-Pakistanin asukkaita — siellä on 70 miljoonaa ihmistä — uhkaa mittaamattoman laajakantoinen nälkiintyminen. Toisaalta Itä-Pakistanin itsenäistyminen Länsi-Pakistanista näyttää välttämättömältä ellei tarpeelliselta ja Canadan tulisi ainakin kaksinkertaistuttaa Itä-Pakistanin pakolaisten avustuksen. Ylläkuvatunlaisen selostuksen tilanteesta annetaan 15 päivää Itä-Pakistanissa vierailleen Canadan alahuoneen 3-henkisen komitean raportissa. Komitean jäseninä oli Andrew Brewin (NDP-Greenwood), Heath Macquarrie (PC-Hillsborough) ja Georges Lachance (L-Lafontaine). Heidän diplomaattiseen asuun laadittu lyhyt raporttinsa on yksimielisesti hyväksytty.

Ruokatavaran puute sekä rautatie- ja laivaliikenteen häiriintyminen aiheuttaa sen, että monet sisällissodan jalkoihin viime huhtikuussa joutuneet alueet joutuvat nälänhätään seuraavan 2 kuukauden aikana, selitti mr Brewin sanomalehtimiesten haastattelutilaisuudessa.

Nämä alahuoneen jäsenet sanovat raportissaan että Itä-Pakistania nyt uhkaava nälkätilanne on verrattavissa laajuudessaan huhtikuussa puhjenneeseen sisällissotaan missä menetti 500 000—1.-000,000 ihmistä henkensä ja lisäksi 6,400,000—6,-800,000 ihmistä joutui pakolaiseksi etsiessään turvapaikkaa Intiasta.

Heidän raportissaan ehdotetaan, että Canadan tulisi antaa huomattavia määriä viljaa ja ruokaöljyä sekä liikennelaitosvälineitä itä-pakistanilaisten nälkiintymistilanteen huojentamiseksi.

YHDYSVALLOISTA ASEITA LÄNSI-PAKISTANIIN

Amerikkalaisten lisääntyvästä vastarinnasta huolimatta presidentti Nixon hallituksineen varaa joukkomitassa aseita Länsi-Pakistanin asevoimille, joiden kerrotaan harjoittavan miltei uskomattoman laajakantoista terrorisointia Itä-Pakistanissa.

Toisaalta esimerkiksi New York Timesin kirjeenvaihtaja Sydney H. Schanberg tiedoitti kesäkuun 30 pnä Itä-Pakistanista, että hyökkäyksensä aloittamisen jälkeen viime huhtikuussa, Länsi-Pakistanin asevoimat ovat tappaneet lukemattomia tuhansia bengalilaisia — arvion mukaan 250,000 ihmistä — ja että tämä ihmisteurastus jatkuu edelleen.

DACCA PELON KAUPUNKINA

Dacca. — Ihmiset keskustelevat ulkomaalaisten kanssa kuiskaillen ja ympärilleen vilkuillen siltä varalta, jos joku on kuuntelemassa keskustelua, kerrottiin New York Timesin uutistiedossa eilen (maanantaina).

Poliisit ja sotilaat, jotka on tuotettu Itä-Pakistaniin yli 1,000 mailin päästä (Länsi-Pakistanista) pysäyttävät ja tarkastavat autoja, linja-autoja ja paketteja kantavia ihmisiä.

Pidätyksiä tehdään ja niitä kielletään. Kun perheitten jäsenet tiedustelevat sotaoikeusviranomaisilta mitä on tapahtunut heidän pojalleen, miehelleen, sukulaiselleen jne., asevoimien toimesta vastataan näihin tiedusteluihin, että ko. henkilö on kuulustelun jälkeen vapautettu, ja että jos hän ei tullut takaisin kotiin, mahdollisesti hän on mennyt Intiaan.

Monet ihmiset kuuntelevat kovista rangaistusuhkauksista huolimatta päivittäin Bangla Deshin (Benglain kansan) salaisia radiolähetyksiä.

Dacca, Itä-Pakistanin pääkaupunki, on jännitystilassa ja peloissaan vielä kolmen kuukauden kuluttua siitä kun kapinayritys tuli lyödyksi Länsi-Pakistanin asevoimien toimesta.

Erään tiistaiaamuisen lehtitiedon mukaan Itä-Pakistanin huomattuja kansalaisia ja virkailijoita katoaa jatkuvasti.

"Seitsemänkymmentä hallitusvirkailijaa on kadonnut, emmekä me tiedä mitä on heille tapahtunut", kertoi Washington Star Service erään itä-pakistanilaisvirkailijan sanoneen.

Aloittaessaan operaationsa Länsi-Pakistanin asevoimat pitivät pääkohteenaan sheikki Mujibur Rahmanin johtamaa Awami Leaguea (mikä saavutti ylivoimaisen voiton viimeksipidetyissä Pakistanin vaaleissa — V).

Mutta nyt Länsi-Pakistanin terrorin kohteena Itä-Pakistanissa tuntuu olevan koko valtiorakenne, kerrotaan tämän henkilön sanoneen.

Johtavana lakimiehenä ja pankin johtokunnan jäsenenä Daccassa tunnettu henkilö, joka ei ole osallistunut lainkaan poliittiseen toimintaan, pidätettiin armeijan toimesta, vapautettiin ja pidätettiin taas ja nyt hänestä ei ole mitään tietoa.

Toinen poliittisen toiminnan ulkopuolella oleva henkilö, Amalgir Rahman, Esso-gasoliiniverkoston päämies Itä-Pakistanissa, on myös kadonnut, jne.

Canadan tapaturmissa kuoli 65 ihmistä viikonvaihteen aikana

Toronto. — Eri puolilla Canadaa viikonvaihteen aikana sattuneissa tapaturmissa kuoli 65 ihmistä. Liikennetapaturmissa kuoli 53.

Quebec johti näissä kuolemantapausten tilastoissa. Sikäläisissä onnettomuuksissa menetti 21 ihmistä henkensä, heistä 17 liikennetapaturmissa. Ontariossa kuoli 18, joista 13 liikennetapaturmissa. British Columbian liikennetapaturmissa kuoli 12 ihmistä.

Kolme aikuista ja 4 lasta 5—13 ikävuoden väliltä, kuoli kahden auton yhteenajossa sunnuntai-iltana St. Michel des Saintesissa, Quebecissa.

PRESIDENTTI NIXON VIERAILULLE KIINAAN SEURAAVAN 10 KK. AIKANA

Asiasta tiedoitettiin samanaikaisesti Washingtonissa ja Pekingissä, kommenttejä eri puolilta maailmaa

San Clemente, Kalif. — Presidentti Nixon tiedoitti kansallisen televisio- ja radioverkoston välityksellä myöhään torstai-iltana, että pääministeri Chou En-lai on Valkoisen talon toivomusten mukaisesti kutsunut hänet (mr Nixonin) vierailulle Kiinan Kansantasavaltaan seuraavan 10 kuukauden kuluessa ja viimeistään ensi toukokuussa. Presidentti Nixon sanoi tavoittelevansa suhteiden normalisointia Yhdysvaltain ja Kiinan välillä.

RICHARD NIXON

Samanlainen lausunto tulevasta vierailusta julkaistiin aivan samanaikaisesti Pekingissä.

Vierailusta sovittiin edellisellä viikolla presidentti Nixonin turvallisuuskysymysten neuvonantajan tri Henry A Kissingerin ja hänen seurueensa käydessä salaisesti Kiinassa, missä hän keskusteli asiasta pääministeri Chau En-lain kanssa.

Presidentti Nixonin esittämässä kommunikeassa sanotaan mm:

"Tietäen presidentti Nixonin julkisesti esittämän halun vierailla Kiinan kansantasavallassa, pääministeri Chou En-lai on esittänyt hallituksensa nimissä presidentti Nixonille kutsun vierailla Kiinassa sopivana ajankohtana ennen toukokuuta 1972. Presidentti Nixon on mielihyvin vastaanottanut tämän kutsun."

Lyhyen puheensa yhteydessä presidentti Nixon sanoi:

"Meidän toimenpiteemme . . . ei tapahdu vanhojen ystävien

CHOU EN-LAI

kustannuksella. Se ei kohdistu mitään muuta maata vastaan. Me tavoittelemme ystävällisiä suhteita kaikkien maiden kanssa.

"Minä olen suorittanut tämän toimenpiteen sen perusvakaumuksen mukaan, että kaikki maat hyötyvät jännityksen lieventämisestä ja paremmista suhteista Yhdysvaltain ja Kiinan Kansantasavallan välillä."

Nixonin lausunnon johdosta (Jatkuu sivulla 4)

Choquette tyytymätön pääministeri Trudeauun

Poikkeuslakitilanteen jatkamista vaatinut ministeri sanoo terroristeja olleen vain 125

Ottawa. — War Measures-lain voimaanjulistamista kiihkeästi kannattanut ja sitä seuranneen Public Order-lain "kuoleman" johdosta Ottawaa kirpeästi arvostellut Quebecin oikeusministeri Jerome Choquette sanoi täällä sunnuntaina arvioivansa, että kriisin aikana Quebecissa oli vain 125 FLQ-terroristia.

Hän oli sitä mieltä, että taloudellinen aluekehitysministeri Jean Marchand oli väärässä puolustessaan War Measures-lain voimaan julistamista väittämällä, että Quebecissa oli silloin 3,000 terroristia.

Oikeusministeri Choquette sanoi CTV-verkoston "Question Period"-ohjelman haastattelutilaisuudessa, että pääministeri Pierre Trudeau yrittää saada federaalijärjestelmää kannattavat ja separatistit konfrontaatioon Quebecissa. Mr. Trudeau on hyvin jäykkä mies, eikä se ole minun mielestäni oikea asenne, sanoi mr Choquette.

Vastaten kysymykseen, auttaako mr Trudeaun toimenpiteet separatisteja, mr Choquette sanoi vältellen: "Sanoisin, että hän ei varmastikaan halua auttaa, mutta toisinaan hän painaa nyrkkinsä alas melko voimakkaasti."

Viitaten siihen kun Quebec hylkäsi ns. Victorian formulan Canadan perustuslain kotiuttamiseksi, mr Choquette sanoi sen johtuvan siitä kun "Quebecin asennetta ei ymmärretä". Hän lisäsi: "Quebec haluaa vähemmän keskitettyä federalismia.

"Ja mr Trudeauta — en tiedä johtuuko hänen ilmaisumuotonsa, hänen ajatuksistaan tai taustastaan — pidetään yleisesti melko jäykkän federalismin kannattajana . . ."

Lokakuun kriisin aikana ja sen jälkeen mr Choquette esiintyi kiihkeänä "lain ja järjestyksen" ylläpitomiehenä turvautuen mm. revolverin kantoon.

Hän ilmaisi pettymyksensä ja suuttumuksensa liittohallitusta kohtaan siitä, kun Public Order laki sai "kuolla" mitään jatkoa järjestämättä viime huhtikuussa.

Telakoivatko USAn miehet Saljut-aseman yhteyteen?

Apollo XV lentänee miehineen ja ajokkeineen Kuuhun heinäkuun 26 päivänä

Cape Kennedy. — Täällä viikonvaihteessa julkaistujen tietojen mukaan Yhdysvallat tutkii vakavissaan suunnitelmaa, jonka mukaan Yhdysvaltain miehitetty Apollo-avaruusalus voi telakoida Neuvostoliiton Saljut-avaruusaseman yhteyteen.

Tällaisesta mahdollisuudesta keskusteltiin kesäkuussa Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain johtavien avaruusmiesten kokouksessa Houstonissa.

Vaikka tälle kokoukselle ei annettu silloin erittäin suurta huomiota, niin nyt on kuitenkin selitetty että Houstonin kokous "oli hyvin tuottoisa."

Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain avaruusalusten yhteen liittäminen olisi ensimmäinen hyvin merkittävä toimenpide näiden supervaltojen yhteistoiminnassa avaruudessa.

Samaan aikaan, jolloin tällä julkaistiin tietoja tällaisen telakoimisen mahdollisuudesta, Apollo XV miehet tekivät valmisteluja heinäkuun 26 päivänä alkavaa Kuu-lentoa varten.

Kaksitoista päivää kestävä Apollo miesten lento Kuuhun on suoritettava 3 tunnin sisällä, alkaen klo 9.34 (heinäkuun 26 pnä) tai muussa tapauksessa lähtöä on siirrettävä joko vuorokaudella tai elokuun 24 päivään asti, jolloin on uusi edullinen tilanne lennolle Kuuhun.

Tulevaan Apollon Kuu-lentoon sisältyy 3 kävelyä Kuun pinnalla, minne astronautit vievät nyt mukanaan 4-pyöräisen ajokin kulkuaan helpottamaan.

Neuvostoliiton suuri Saljut-avaruusasema lähetettiin maapalloa kiertämään viime huhtikuussa. Sen asukkaina oli lähes 23 päivää Neuvostoliiton kolme kosmonauttia, jotka paineen tapaturmaisen laskun vuoksi kuolivat vähän ennen kuin heidän Sojuz-aluksensa teki pehmeän laskun maahan. Neuvostoliiton viranomaiset ovat selittäneet, että heidän avaruustoimintansa tulee jatkumaan tästä tapaturmasta huolimatta.

Yhdysvaltain avaruushallinnon rinnakkaisjohtaja Dale Myers sanoi viikon vaihteessa, että Apollo-Saljut -lento on vain yksi harkittavana olevista monista lentomahdollisuuksista.

CANADAN TYÖTTÖMIEN MÄÄRÄ NOUSI VIIME KESÄKUUSSA 551,000:EEN

Bensonin lupaus työttömyystilanteen huippenemisesta jäänyt toteuttamatta; skandaalimainen tilanne, sanoi David Lewis

Ottawa. — Canadan työttömien luku nousi kesäkuussa 551 tuhanteen hitaisen talousnousun voimatta varata työtä kaikille niille, jotka nyt liittyivät kansalliseen työvoimaan.

Toukokuun puolivälissä oli 543,000 työtöntä. Tämä tarkoittaa että työttömien määrä kohosi kahdeksalla tuhannella. Ontariossa oli kesäkuussa 194,000 työtöntä eli 19,000 työtöntä enemmän kuin kesäkuussa.

Kausivaikutteiden perusteella sopeutettu työttömyysprosentti koko työvoimamäärästä oli kesäkuussa 6.4 prosenttia, vastaavan luvun oltua toukokuussa 6.3 prosenttia.

Työssä olevien kokonaismäärä lisääntyi touko-kesäkuun välisenä aikana 224,000 hengellä, ollen se kesäkuussa 8,308,000. Työssäolevien canadalaisten lukumäärä oli kesäkuussa 160,000 suurempi kuin vastaavana aikana edellisenä vuonna. Suuri osa näistä "uusista työpaikoista" on väliaikaisia. Työpaikkojen määrän nousuun vaikutti useaan liitto- ja maakuntahallitusten ohjelmat työpaikkojen varaamiseksi.

Työttömyys painaa edelleen raskaimmin nuoria canadalaisia. Heidän (14—25 ikävuoden välisten) kohdalta kausivaikutteiden perusteella sopeutettu työttömyysprosentti oli kesäkuussa 11 prosenttia (11.6 toukokuussa). Yli 25-vuotiaiden kohdalta tämä luku nousi 4.4 prosentista (toukokuussa) 4.7 prosenttiin (kesäkuussa).

Oppositiopuolueiden parlamenttiedustajat ilmaisivat pettymyksensä siitä kun työttömyys lisääntyi touko-kesäkuun aikana, vaikka hallitus ja erikoisesti finanssiministeri Edgar Benson ovat aiemmin antaneet ymmärtää, että työttömyys on vähentymässä.

Konservatiivien ryhmänjohtaja Gerald Baldwin huomioi, ettei kausivaikutteiden mukaan sovitettu prosenttimäärä noussut nuorten työttömien keskuudessa. Mutta hän sanoi Albertan tehneensä matkan yhteydessä todenneensa, että Canadassa on paljon sellaisia nuoria työläisiä, jotka toivottomuustilassa eivät ole vaivautuneet rekisteröimään itseään.

NDP:n johtaja David Lewis piti erikoisen pahana sitä kun työttömien määrä on yli 6-prosenttinen koko työvoimamäärästä ja myös sitä, kun yli toinen puoli työttömistä on alle 25-vuotiaita.

"Mitään vakituisia työpaikkoja ei ole kehitetty... osoittaen se, että taloustilanne on edelleen hyvin vakava, ja se saattaa kyseenalaiseksi kaiken sen, mitä mr. Benson sanoo... Hän on muodostanut oman luottamusaukkonsa. Vuodesta 1971 on nyt kulunut 6 kuukautta, mutta missä on se tilanteen parantuminen, mitä mr. Benson on luvannut", sanoi mr. Lewis.

"Hallitus tuntuu pitävän 5-5.5-prosenttista työttömyystilannetta normaalisena olosuhteena... ja se on suorastaan skandaalimaista", hän selitti.

Liittovaltion virkailijat ennustelivat vapaasti vuoden vaihteessa että työttömyys vähenee kausivaikutteiden mukaan sovitettujen tilastojen perusteella 5 tai 5.5 prosenttiin vuonna 1971.

CHILE KANSALLISTANUT KUPARIKAIVOKSENSA

Suuret laitokset pidetään jatkuvasti käynnissä — sijoittajille luvataan korvauksia

Santiago. — Presidentti Salvador Allenden vasemmistohallitus otti sunnuntaina haltuunsa Chilen jättiläissuuret kuparikaivokset.

Presidentti julkaisi sarjan hallinnollisia määräyksiä toteuttakseen heti Chilen suurimman teollisuusalan, kuparikaivoksien kansallistamisen. Samalla nimitettiin useita valtion komissioneja huolehtimaan näiden kaivosten hallinnollisista tehtävistä.

Komissionit saivat tehtäväkseen suorittaa laitosten inventaarion, taata kaivosten normaalin toiminnan sekä suojella niiden tuotannon ja markkinoinnin.

Presidentti Allende kansallistutti nämä kaivokset keskiviikkona allekirjoittaessaan perustuslaillisen uudistuksen, mikä antaa valtiolle "pysyvän ja luovuttamattoman" oikeuden mineraaliresursseihin.

Kolmella pohjoisamerikkalaisella yhtiöllä oli sijoitettuna arviolta yli $700 miljoonaa niihin kaivoksiin, mitkä olivat aikaisemmin niiden (ja valtion) omaisuutena.

Nyt voimaan astuneen lain mukaan kolmelle yhtiölle — Anaconda Co., Kennecott Copper ja Cerro Corp. — voidaan maksaa korvaus korkoineen vajaan 30 vuoden aikana

Korvauksen suuruuden ratkaisee Chilen valtion taloudenhoitovirasto, mutta yhtiöillä on oikeus vedota tästä ratkaisusta erikoistuomioistuimeen, missä on edustettuna sekä korkeimman oikeuden että perustuslakioikeuden tuomarit.

Presidentti Allende on luvannut kansallistaa myös 22 yksityisesti omistettua pankkia ja onkin jo "ostanut" niistä 13, mukaanlukien Bank of America ja brittiläisten omistama London and South America pankki.

VIIME TIEDOT

Montreal. — Air Canadan ja sen maapalvelukuntaa edustavan union väliset neuvottelut aloitettiin täällä uudelleen maanantaina ja jatkuivat tänään, mutta niin sanotut kiertävät eli pistelakot jatkuvat kuitenkin neuvottelujen aikana. Missä ja milloin seuraava lakko järjestetään siitä ei ole tietoa, eikä liioin neuvottelujen mahdollisesta edistymisestä.

Washington. — Yhdysvaltain hallitus on aloittanut Panaman viranomaisten kanssa neuvottelut $5 miljardin hintalappua kantavan Panaman kanava-alue sopimuksen uusimisesta mihin liittyy poliittisia, sotilasstrategisia ja kaupallisia seikkoja. Ensimmäiset neuvottelut sopimuksen uusimisesta aloitettiin vuonna 1964 Panaman vaatiessa suurempaa kontrollia itselleen ko. alueella. Neuvottelut kariutuivat silloin.

Washington — Presidentti Richard Nixon antoi maanantaina kongressin demokraatti- ja republikaaniryhmien johtajille taustatietoja tulevasta vierailustaan Kiinassa.

Beirut. — Sudanin vallankumousneuvoston entinen jäsen, majuri Hashem Atta, suoritti maanantaina vallankaappauksen maassaan. Baghdadista tulleen Irakin uutistoimiston tiedonannon mukaan uudet johtajat ovat saaneet käsiinsä täydellisen kontrollin Sudanissa.

Kaasu tappoi 20 miestä Japanissa

Sapporo. — Pelastustyön tekijät ovat löytäneet kaasun täyttämästä eräästä kivihiilikaivoksesta 20 miehen ruumiit, eikä poliisien kertoman mukaan juuri mitään toivoa ole vielä kateissa olevan 10 kaivosmiehen pelastumisesta.

Aseistetut miehet räjäyttivät lehtipainon

Belfast. — Seitsemän aseistettua miestä marssi brittiläisten omistaman Daily Mirrorin painoon lauantaina, komensi työläiset pyssyillä uhaten pois laitoksesta ja räjäytti sitten painolaitteet. Räjähdys tuhosi tärkeimmät painolaitteet ja särki lisäksi lähiseudun rakennusten ikkunoita.

MAAILMAN PANKILTA "VESITETTYÄ TOTUUTTA"

Washington. — Asiantuntijapiireistä kerrottiin perjantaina, että Maailman Pankki (World Bank) karsi avainkohdat pois Itä-Pakistanin tilanteesta -laaditusta salaisesta raportista, välttääkseen siten menetellen loukkaamasta presidentti Yahya Khanin hallitusta.

Kymmenestä ekspertista muodostetun komissionin laatimasta raportista pois karsitussa yhdessä osassa suositellaan kenraali Yahyan armeijan jyrkkää vähennystä Itä-Pakistanissa.

Toisessa karsitussa kohdassa suositellaan siviilihallinnon muodostamista nykyisen sotatilalain hallitusmenetelmän tilalle.

Ko. komissionin jäsenet vierailivat Itä-Pakistanissa viime kesäkuussa. Heidän yleisvaikutelmakseen tuli, että suurin osa Itä-Pakistanin 70-miljoonaisesta väestöstä pelkää suuresti kenraali Yahyan asevoimia ja että heitä uhkaa nälkiintymisen vaara.

Komisisonin raportin "toimitettu" eli kuohittu versio annettiin Associated Pressille viikko sitten maanantaina.

Raportin "toimittamatonta" versiota, minkä New York Times on saanut käsiinsä, sanotaan pankkivirkailijain toimesta "luonnokseksi". Mutta Maailman Pankki on kuitenkin virallisesti pidättynyt vahvistamasta kumpaakaan versiota.

Seuraavassa on eräitä vertailuja alkuperäisen ja "toimitetun" raportin erilaisuuksista:

Puhuen kenraali Yahyan asevoimien vähentämisestä Itä-Pakistanissa, "toimitetussa" raportissa sanotaan, että normaalitila saavutetaan vasta yleistilanteen parannuttua ja sitten: "Tuntuu siltä, että mihin tahansa alustavaan toimenpiteeseen pitää kuulua . . . järjestelyt, mitkä vähentävät armeijan näkyväisyyttä, mikä pienentäisi pelon aiheuttajan alkusyytä". Alkuperäisessä raportissa sanotaan: "On melko varmaa, ettei mitään merkittävää siirtymistä normaalitilaa kohti tapahdu ennen kuin on tehty jyrkkä vähennys armeijan näkyvyydessä — mieluimmin paikallaolosta . . ."

Sotatilan lopettamista koskevassa "toimitetun" raportin kohdassa puhutaan vain "siviilihallinnon" nimittämisestä Itä-Pakistaniin. Mutta alkuperäisessä eli kuohitsemattomassa raportissa kehoitetaan "järjestämään uudelleen normaalinen siviilihallinto Itä-Pakistaniin".

Armeijan kosto-kampanjasta itä-pakistanilaisia kapinallisia vastaan "toimitetussa" raportissa annetaan ymmärtää, että kostotoimenpiteiden pääasiallisimpina kohteina ovat "tunnetut tai epäillyt Awami Leaguen (se voitti vaaleissa suuren enemmistön Pakistanin parlamentin paikoista) jäseniä, opiskelijoita ja hinudja". Nämä rankaisutoimenpiteet aiheuttavat "pelkoa väestön keskuudessa". Alkuperäisessä raportissa tehdään selväksi, että sotatilalain hallinto toteuttaa laajassa mitassa kostotoimenpiteitä . . . aiheuttaen pelkoa väestölle yleensä.

TERVETULOA yhteishyvää edistävään Suurjuhlaan Sudburyyn heinäk. 31 - elok. 1 pnä

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. EKLUND Manager: E. SUKSI
Telephone: Office and Editorial 674-4264
Published twice weekly: Tuesdays and Thursdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69.
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Second Class Mail registration Number 1076
CANADIAN LANGUAGE PRESS
TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. $3.00 USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75 Suomeen: 1 vk. $11.50, 6 kk. $6.25

Toivotaan menestystä matkalle

Aliarvioimatta lainkaan konservatiivijohtajan Robert Stanfieldin nelipäiväistä vierailua Pekingissä, missä hänen tarkoituksenaan oli keskustella mm. kahden maan välisistä kauppasuhteista enemmistö canadalaisista seuraa kuitenkin suurella mielenkiinnolla Pohjolan kehittämisministeri Jean Chretienin vierailua Neuvostoliitossa, missä hänen tarkoituksenaan on asiantuntija-seuralaisineen (heitä on kaikkiaan 9) tutustua erikoisesti arktisen alueen monipuoliseen kehitykseen.

Tunnettu ja tunnustettu asia on, että Neuvostoliitossa on otettu muuhun maailmaan verraten jättiläisaskeleita ikuisen jään vallassa olevan arktisen alueen kehittämiseksi taloudellisesti ja sosiaalisesti. Siellä on avattu suuria teollisuuskeskuksia ja suoritettu koko maailman ihailua osakseen saanutta rakennustoimintaa.

Neuvostoliiton arktisella alueella on avattu suuria kaivoksia, perustettu valtavia sähkölaitoksia, rakennettu muutaman vuoden ajkana suurkaupunkeja kaikkine mukavuuksineen, järjestetty pohjolan alkuasukkaille nykyaikaiset elämän mukavuudet ja kehitysmahdollisuudet sekä paljon muuta.

Myös Canadan arktisella alueella on paljon luonnonrikkauksia mm. öljyä ja maakaasua, kuten mr Chretien totesi viime viikolla eilen alkaneesta Neuvostoliitto-vierailusta puhuessaan lehtimiesten kanssa.

Yleisenä keskustelun aiheena on täällä, että miten saadaan ympäristön saastuttamatta ja turmelematta nämä Canadan arktisen alueen luonnonrikkaudet canadalaisten käyttöön. Juuri tässä mielessä mr Chretienin ja hänen seuralaistensa vierailu on ensiluokkaisen tärkeä, sillä Neuvostoliiton ikuisen jään alueelle on jo rakennettu mm. ennätyspitkiä putkijohtoja maakaasun ja öljyn turvallista kuljettamista varten. Niihin tutustuminen sekä tieteellisten ja teknisten tietojen vaihtaminen näistä asioista, mihin mr Chretien viime viikolla viittasi, auttaa luonnollisesti molempia maita, mutta erikoisesti Canadaa.

Me puolestamme liitymme muihin canadalaispiireihin, jotka toivottavat mr Chretienille onnellista ja hyödyllistä vierailumatkaa — että hän saisi siellä tarpeellisia tietoja Canadan arktisen alueen kehittämiseksi nimenomaan Canadan kansan ja ekonomian hyväksi, eikä tietenkään amerikkalaisen monopolipääoman rikastuttamiseksi.

Julmaa kosto-oikeutta Marokossa

Kuten uutistiedoissa on kerrottu, viime lauantaina järjestetyn epäonnistuneen kaappausyrityksen jälkeen kuningas Hassan II ilmoitti sunnuntaina, että kapinalliset teloitetaan muitta mutkitta. Näin myös tapahtui. Marokon asevoimien eräitä johtavia upseereita — joita oli ilmeisesti kidutettu ja rääkätty, koska esim. AP:n uutistiedossa sanottiin upseerien "olleen kovan kuulustelun alaisena koko yön ennen telotusta" — ammuttiin ilman mitään virallista oikeusprosessia tiistaivastaisena yönä. Uhrit olivat huutaneet telotuskomennuksen kuultuaan "eläköön kuningas Hassan", mutta ampujille oli annettu määräys sylkeä uhriensa päälle. Myös kerrottiin, että koko telotustilmoitus, sisältyen siihen ampumiskomennuksen anto, kiväärimiesten ammunta, revolverien armonlaukaukset sekä sotilaiden kirkuminen, oli otettu ääninauhalle ja filmiin niin että ne voitiin esittää television ja radion välityksellä kansan nähtäväksi ja kuultavaksi.

Tämän julmempaa menetelmää tuskin voidaan ajatella — ei ainakaan nykyaikana jolloin keskiajan kidutus- ja julmuusmenetelmät ovat yleisesti tuomittuja. Kuvaan kuuluu myös se, että ne samat voimat, jotka sosialistisen maailmanosan oikeustuomioista esittävät pitkiä itkuvirsiä, ovat tästä Marokon "kosto-oikeudesta" miltei yhtä hiljaa kuin vesi sukassa. Mahdollisesti se on tahtomatta annettu tunnustus siitä, että humaanisuutta edistävän ja kehittävän sosialistisen järjestelmän oikeuslaitoksia pidetään myös länsimaiden tiedonantolaitoksissa kapitalismista oikeusprosessia parempana, vaikka sitä ei suoraan voida tunnustaa?

Sunnuntain vastaisena yönä kuningas Hassan II:sta vastaan tehty kaappausyritys ei suinkaan ollut ensimmäinen häntä vastaan tehty salaliitto, eikä se ilmeisesti ole viimeinenkään. Kaappausyrityksiä on tehty monta kertaa ainakin oikeudessa syytettyjä olleiden salaliittolaisten lausuntojen mukaan.

Hassanin 10-vuotisen hallituskauden aikana on ollut kaksi joukko-oikeudenkäyntiä, joissa ihmisiä on syytetty vallankaappausyrityksestä. Syytettynä on ollut myös useita oppositioryhmien merkittäviä jäseniä.

Suurimmat oppositiopuolueet ja ammattiyhdistykset boikotoivat kansanäänestystä, jonka kuningas määräsi toimitettavaksi uudesta perustuslaista viime vuonna. Ne eivät myöskään osallistuneet kansanäänestystä seuranneisiin parlamenttivaaleihin. Uusi perustuslaki vahvisti kuninkaan valtaa, mutta samalla perustettiin myös parlamentti mihin kuuluu 240 jäsentä, joista suoralla kansanäänestyksellä valitaan vain 90.

Kesäkuussa 193 ihmistä, joiden joukossa oli myös sosialistisen kansallisunionin jäseniä, syytettiin hallituksen vastaisesta salaliitosta. Vuoden 1964 oikeudenkäynnissä oli 102 syytettyä. Kolme salaliiton johtajaa tuomittiin silloin kuolemaan, mutta heidän tuomionsa muutettiin elinkautisiksi.

Kuninkaan ristiriidat oppositiopuolueiden kanssa tulivat kansainvälisesti tunnetuiksi vuonna 1965, kun vasemmistolainen oppositiojohtaja Mehdi Ben Barka katosi PaPriisissa. Tiedot kertoivat että Barka ryöstettiin ja murhattiin. Asian selvittelyt kiristivät Ranskan ja Marokon suhteita useaksi vuodeksi.

Kuningas Hassan ei ole pystynyt poistamaan Marokon suuria yhteiskunnallisia jännityksiä aiheuttajia, mikäli hän on edes sitä yrittänytkään. Arvostelua on kohdistettu ennen kaikkea maan vaikutusvaltaisiin perheisiin, joiden etuoikeuksia olisi pitänyt vähentää, jotta uudistuspolitiikka olisi onnistunut.

Maan enemmistön tilaa kuvaavat Reuterin selostuksen perusteella seuraavat luvut: Kansantulo henkeä kohden on $20 vuodessa; 80 pros. marokkolaisista on lukutaidottomia ja keski-ikä on 47 vuotta.

Selvää on että Marokossa nyt järjestetty kaappausyrittäjäin sirkusmainen kosto-teloitus ei voi vallitsevia epäkohtia poistaa eikä liioin nykyisen hallituskomennon asemaa pitkäksi ajaksi vakiinnuttaa.

Osa Siperian jokien vedestä eteläsuuntaan

Miljoonia hehtaareja maata viljelykselle

Moskova. — Neuvostotiedemiehet ovat esittäneet laajamittaisen suunnitelman, jonka mukaisesti osa pohjoisten jokien vesimäärästä ohjattaisiin etelään. Niiden vedet täydentävät Volgaa, Syr-Darjaa ja Amu-Darjaa, Aral-järveä ja Asovanmerta.

Projekti ratkaisee ongelmaryhmän, joka käsittää valtavan alueen. Siihen kuuluvat Länsi-Siperia, Altai, Uralin talousalueen itäosa, Keski-Aasian tasavallat ja melkein koko Kazahstan, kertoi suunnitelman johtaja Igor Gerardi Pravdalle antamassaan haastattelussa.

NKP:n keskuskomitea ja hallitus ovat antaneet asianosaisten miniseriöiden tehtäväksi järjestää tieteelliset tutkimus- ja suunnittelutyöt.

Siperian jokien virtaussuunnan siirtämisen seurauksena voidaan Syr-Darjan ja Amu-Darjan alajuoksumilla palauttaa käyttöön neljä miljoonaa hehtaaria hedelmällistä maata, joka muinoin hoidettiin keinokastelun avulla. Lisäksi saadaan viljelyksen piiriin vielä kaksi miljoonaa hehtaaria nyt autiona olevaa maata Lounais-Turkmenistanissa. Vesi elävöittää Kazahstanin autiomaalaitumia.

Aavikon halki vedetään uusia kanavia, joiden rannoille nousee kaupunkeja ja tehtaita. Näiltä seuduilta on löydetty rikkaita malmi-, öljy- ja kaasuesiintymiä. Avautuu mahdollisuus säännöstellä tulvaveden korkeutta Ob-, Tom- ja Tshulymjoissa, mikä helpottaa jokirannan maiden maanparannusta.

Suunnittelutöiden tarkoituksena on myös perusteellisesti parantaa laivakulkuolosuhteita Volgalla. Seuraavissa vaiheissa aiotaan muuttaa Okan ja Donin yläjuoksut runsasvetisemmiksi ja lisätä Moskova-joen vesivaroja.

Työt Siperian jokien vesivirran siirtämiseksi aiotaan suorittaa 3—4 vaiheessa ja ne vaativat useita vuosikymmeniä. Huomioon otetaan kaikki tekijät, jotka voivat tavalla tai toisella vaikuttaa alueen mikroilmastoon ja kasvi- ja eläinmaailman kehitysolosuhteisiin, korosti Gerardi. Mitä tulee eteläisiin alueisiin, niin niille koituu vain etua siitä, että osa Siperian jokien vesimäärästä ohjataan sinne.

Obin ja Jenisein alajuoksut kärsivät tulvista. Näiden jokien tulvavesimäärän pienentäminen määrätyissä rajoissa vähentää kesätulvien voimaa.

Suunnitelmien mukaan otetaan Karlanmereen laskevista joista noin 10 prosenttia niiden vedestä Tutkijoiden mukaan tämä ei vaikuta Karianmeren ja koko rannikon lämpötasapainoon.

Salaiset paperit

Tunnettu amerikkalainen sanomalehti New York Times julkaisi maanantaina viimeisen osan paljastuksistaan USA:n puolustusministeriön salaisesta Vietnam-muistiosta. Eilen lehti teki yhteenvetoa artikkeleistaan. New York Timesin mukaan Pentagonin asia kirjoista voidaan tehdä seuraavat johtopäätökset mm:

— Yhdysvaltain siviilijohto ei ainoastaan aloittanut Vietnamin sotaa, vaan myös johti sitä.

— Yhdysvallat ei ajautunut sotaan umpimähkään, sillä tiedustelupalvelu varoitti useaan otteeseen, mitä tulisi tapahtumaan.

— Sotilaalliset näkökohdat voittivat miltei joka vaiheessa poliittisen harkinnan.

— Väitteet joiden mukaan Yhdysvallat meni auttamaan uhanlaista liittolaista, olivat pelkkiä iskulauseita.

— Etelä-Vietnam oli olennaisesti Yhdysvaltain luomus.

— Yhdysvaltain johtajilla oli jähmettynyt näkemys kommunistisesta maailmasta Neuvostoliiton ja Kiinan välirikosta huolimatta.

— Yhdysvaltain johtajat ovat aina eläneet kahden maailmansodan muistoissa ja kuvitelleet, että ne olisi voitu välttää amerikkalaisten nopeammalla puuttumisella tilanteeseen.

Lehden mukaan Yhdysvaltain johto pelkäsi "dominoteoriasta" kiinnipitäessään minkä tahansa maan menettämistä kommunisteille, oli sitten kysymys miten pienestä maasta hyvänsä. Eisenhowerille tämä maa oli Laos, Kennedylle se oli Kuuba.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Olga Hendrickson, Toronto, Ont. täyttää sunnuntaina, heinäkuun 25 päivänä 84 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

KIESINGERIN LÄHTÖ JA VALTATAISTELU

Länsi-Saksan pääkaupungista kerrotaan, että maan suurimman porvarillisen puolueen kristillisdemokraattisen puolueen 67-vuotias puheenjohtaja Kurt Gorg Kiesinger on kieltäytynyt asettumasta uudelleen CDU:n puheenjohtajaehdokkaaksi. Kiesinger on ollut puolueen puheenjohtajana vuodesta 1967 lähtien.

Länsi-Saksan poliittiselta areenalta poistuu poliitikko, joka Kondar Adenauerin ja Ludwig Erhardin jälkeen tuli Länsi-Saksan kolmanneksi liittokansleriksi vuonna 1966. Tällä paikalla Kiesinger oli vuoteen 1969 asti ja jätti sen CDU:n CSU:n kärsittyä tappion parlamenttivaaleissa.

Kiesingerin lähtö CDU:n puheenjohtajan paikalta on tietyssä mielessä symbolinen. Hänen ominaisuudessaan poistuu niiden länsisaksalaisten taantumuksellisten voimien edustaja, jotka sodan jälkeen ottivat ohjelmakseen revansismin ja vihan Euroopan sosialistisia maita kohtaan. Pyrkiessään tukeutumaan politiikassaan Naton sotaliittoon he kieltäytyivät itsepintaisesti tunnustamasta niitä alueellisia muutoksia, jotka olivat tuloksena hitleriläisen Saksan kukistamisesta. Juuri he yllyttivät voimiaan säästämättä olemaan tunnustamatta DDR:ää, työläisten ja talonpoikien riippumatonta sosialistista valtiota. Kiesinger ei salannut kielteistä suhtautumistaan Länsi-Saksan Neuvostoliiton ja Puolan kanssa solmimiin sopimuksiin.

Entinen Bonnin kansleri otti tämän askeleensa hetkellä, jolloin CDU/CSU:n johdossa taistellaan yhä kiihkeämmin puheenjohtajan paikasta ja kansleriehdokkaasta vuoden 1973 syksyllä pidettävissä parlamenttivaaleissa. Varsinaisiksi kilpailijoiksi tälle paikalle länsisaksalaiset tarkkailijat mainitsevat CDU/CSU:n parlamenttiryhmän nykyisen puheenjohtajan Rainer Barzelin, Rheinland-Pflazin pääministerin Helmut Kohlin ja entisen ulkoasiain- ja puolustusministerin Gerhard Schröderin.

Kiesingerin lähtö tuskin vaimentaa kulissien takaista valtakamppailua CDU:n johtajan paikasta mahdollisten ehdokkaitten kesken. Päinvastoin, todennäköisesti kamppailu laajenee lähikuukausina. Eräänä syynä tähän pidetään länsisaksalaisten tunnustetun oikeistojohtajan Franz-Josef Straussin poliittisia manöövereita. Taantumuksellisen baijerilaisen CSU:n puheenojhtaja on ilmoittanut olevansa valmis pitämään itseään "mahdollisena kansleriehdokkaana".

Tällä hetkellä edes kaikkein asiantuntevimmatkaan tarkkailijat eivät ryhdy ennustamaan kristillisdemokraattien johdossa syntyvän kiistan voittajaa. Lopullinen ratkaisu tehtäneen todennäköisesti vasta CDU:n edustajakokouksessa Saarbruckenissä tämän vuoden lokakuussa.

(TASS Anatoli Tupajev)

Pappien esitys: Argentiinaan sosialismi

Cordoba. — Ryhmä katolilaisia pappeja esitti lauantaina Cordobassa päättyneessä kokouksessaan, että sosialismi on ainoa ratkaisu Argentiinan ongelmille.

Tercier Mundo-järjestön (kolmas maailma) 160 jäsentä hyväksyivät päätöslauselman, jossa hyökättiin presidentti Alejandro Lanussen hallitusta vastaan. Siinä sanotaan, myös, että suuri osa maan varoista tuhlataan puolustusvoimien ylläpitoon ja osa näistä katoaa tiettyjen johtavien upseerien omiin taskuihin. Samaan aikaan maan vankilat ovat "täynnä argentiinalaisia, jotka taistelevat imperialismia vastaan".

Päätöslauselmassa tuetaan niitä poliittisia liikkeitä, jotka hallituksen vaihdokseen pyrkien ovat asettuneet vuonna 1955 vallasta syöstyn presidentin Juan Peronin taakse.

E-AFRIKAN SORTAJAT YRITTÄVÄT SELITELLÄ

Helsinki. — Etelä-Afrikan rotusortohallitusta kiusaa sen huono maine ja eristetty asema maailmassa. Vorsterin hallitus käy sen vuoksi kampanjaa saadakseen "ymmärtämystä" ja näyttääkseen paremmalta muiden maiden silmissä, sanoi eteläafrikkalainen kirjailija ja maanalaisen vapautusjärjestön ANC:n johtohenkilö Alex La Guma heinäkuun 12 päivänä Helsingissä lehtimiehille. Tähän kampanjaan liittyy varmasti myös erään rotusortohallituksen ministerin 20. 7. Suomessa alkava vierailu.

Vorsterin hallitusen apartheidministerillä on ilmeisesti tarkoitus selitellä maansa politiikkaa Pohjoismaille, jotka ovat tunnettuja siitä, että ne ovat tukeneet eteläisen Afrikan vapaustaistelua sanoi La Guma. Alex La Guma, joka on ollut vankilassa, arestissa ja poliisin valvonnassa omassa maassaan mielipiteittensä vuoksi, sanoi toivovansa, ettei Suomi osallistu mihinkään Etelä-Afrikan hallituksen suunnitelmiin. Suhtautumisessa Etelä-Afrikkaan olisi lähdettävä mustan enemmistön toiveista eikä nykyisestä valkoisen vähemmistön valta-asemasta.

"DIALOGIN" TARKOITUSPERÄT

Etelä-Afrikan talous on tällä hetkellä laajentumassa, totesi nykyisin Lontoosta käsin toimiva kirjailija La Guma. Se tarvitsee tämän vuoksi uusia markkinoita ennen kaikkea Afrikassa. Vorsterin hallitus yrittää siksi pelottelemalla ja muilla keinoin saada jalansijaa Afrikan maissa. Vorster on mm. perustanut sotilastukikohtia Namibian ja Sambian rajoille ja yrittää vaikuttaa myös poliittisesti mustiin Afrikan maihin. Tätä varten on keksitty ehdotus "dialogista" niiden kanssa. Ajatus on alunperin syntynyt Ranskassa ,josta se levisi ranskankielisiin Afrikan maihin.

Minkäänlainen dialogi ei kuitenkaan muuta Etelä-Afrikan asenteita, sanoi La Guma. Dialogin tarkoituksena on hankkia asiakkaita Etelä-Afrikan taloudelle, saada aikaan hajaannusta Afrikassa, jonka yhtenäisyys on alkanut pelottaa rotusortohallitusta. Tarkoitus on edelleen eristää eteläisen Afrikan vapautusliike tämän "dialogin" avulla muusta mantereesta ja heikentää vapaustaistelijain moraalia. Tarkoitus on siis apartheidin säilyttäminen.

OAU HYLÄNNYT DIALOGIAJATUKSEN

Afrikan maiden enemmistö ja Afrikan yhtenäisyysjärjestö OAU ovat selvästi hylänneet ajatuksen keskustelusta rotusortohallituksen kanssa, totesi La Guma. Ainoa dialogi, jonka Afrikan maiden suuri enemmistö hyväksyy Vorsterin hallituksen kanssa on Etelä-Afrikan sorretun mustan väestön neuvottelut valkoisen vähemmistön hallituksen kanssa apartheidin purkamisesta.

ASEELLINEN TAISTELU AINOA MAHDOLLISUUS

Valkoisen vähemmistön hallitus ei ole toistaiseksi antanut pienintäkään mahdollisuutta purkaa rotusortoa neuvotteluteitse tai rauhanomaisesti ja demokraattisesti. Kaikki tämän suuntaiset mustan enemmistön yritykset ovat törmänneet väkivaltaan. Afrikan kansalliskongressi (ACN) julistettiin 1960 Sharppevillen verilöylyn jälkeen laittomaksi eri tyisen laittoman toiminnan lain nojalla.

ACN jatkoi toimintaansa maan alla ja toimii tälläkin hetkellä verraten tehokkaasti huolimatta useista sen jäsenten pidätyksistä. Järjestö pyrkii mobilisoimaan mustan väestön joukkoliikettä ja kouluttamaan ja valmistamaan sitä aseelliseen taisteluun. Päätös aseellisen taistelun valmistelusta ja sotilaallisen järjestön luomisesta ei ollut väestön kannalta paras, mutta se oli ainoa mahdollinen, sanoi Alex La Guma.

Tukka pois väkisin

Libanonin parturiliikkeiden omistajat ovat ilmoittaneet maansa pääministerille, että he haluavat tukea tämän toimenpiteitä yleisen moraalin suojelemiseksi. Parturien liitto kiinnittää pääministerin huomiota siihen, että on välttämätöntä taistella pitkätukkaisia hippejä vastaan, jotta arvojen kunnioitus säilyisi nousevassa polvessa.

Parturit tulevat tästä lähtien ajamaan pitkät tukat pois asiakkailtaan, myös väkivaltaa käyttäen, jos tarve vaatii.

Parturiliikkeiden työntekijät kannattavat liikkeenomistajien päätöstä. Heidän ammattiliittonsa puheenjohtaja on tervehtinyt sitä ilolla ja sanoo, että sen on sanellut "huoli Libanonin nuorten miesten naisistumisesta".

McNamara valehteli senaatille Tonkinin "välikohtauksesta"

Washington. — Yhdysvaltain puolustusministeri Robert McNamara valehteli senaatin ulkoasiain- ja puolustusvaliokunnille kertoessaan heille ns. Tonkininlahden välikohtauksesta .

Pentagonin salaiset Vietnamin sotaa käsittelevät asiakirjat New York Timesille luovuttanut Massachusettsin teknologisen instituutin professori Daniel Ellsberg kertoi lehtimiehille, että McNamara vakuutti valiokunnille elokuun 6 pnä 1964, että yhdysvaltalaiset sota-alukset olivat joutuneet Tonkininlahdella "tietoisen ja provosoimattoman hyökkäyksen uhreiksi pohjoisvietnamilaisten torpedoveneiden taholta.

Ellsberg kertoi, että puolustusministeriön huippusalaiseen asiakirjaan sisältyy McNamaran ja alusten komentajien sekä Tyynenmeren asevoimien komentajan puhelinkeskustelujen nauhoituksia heti "välikohtauksen" satuttua. Nämä keskustelut osoittavat että kenelläkään ei ollut silloin sellaista varmuutta Tonkininlahden tapahtumista kuin McNamara yritti uskotella valiokuntien jäsenille. Ellsbergin mukaan McNamaran puhe senaatissa oli "hämmästyttävä esimerkki hallituksen petoksesta".

Ellsbergin uudet paljastukset ja Pentagonin salaiset asiakirjat osoittavat, että Yhdysvallat oli provosoinut tietoisesti Tonkininlahden tapahtumat ja että niitä käytettiin Vietnamin sodan laajentamisen ja VDT:n pommitusten aloittamisen tekosyynä.

Itämeren viikon suuri avaustilaisuus

Rostock — Ponnistelut Euroopan turvallisuuden varmistamiseksi ja DDR:n kansainoikeudellinen tunnustaminen olivat tärkeimmät seikat, joita korostettiin sunnuntaina, 11 pnä Rostokissa avatulla 14. Itämeren viikolla.

Avajaistilaisuudessa Ernst Thämanin aukiolla puhui Itämeren viikon komitean puheenjohtaja Lothar Bolz, joka toisti Saksan yhtenäisyyspuolueen ensimmäisen sihteerin Erick Honeckerin 8. puoluekokouksessa esittämät viiden kohdan ehdotukset Euroopan turvallisuuden varmistamiseksi.

Tärkeimpinä toimenpiteinä DDR pitää Euroopan turvallisuuskokouksen pikaista koollekutsumista, DDR:n hyväksymistä mukaan YK:n ja sen erityisjärjestöjen toimintaan, diplomaattisuhteiden solmimista DDR:n ja kaikkien valtioiden kesken sekä normaalien kansojen välisten suhteiden solmimista Länsi-Saksan kanssa ja Berliinin tilanteen normalisoimista.

Bolz kosketteli myös Euroopan ulkopuolisia ongelmia ja totesi, että kansat ovat tuominneet amerikkalaisten sodan Indokiinassa sekä hyökkäykset arabivaltioihin. Juuri julkaistut salaiset asiakirjat USA:n hallituksen rikoksista Vietnamin kansaa kohtaa antavat syylliseltä itseltään todistuksen kuinka oikeutettuja ja välttämättömiä myös meidän varoituksemme Euroopan kansoille ovat olleet.

Sitä myönteisempänä pidämme sitä seikkaa, että pohjoismaiden vaikutusvaltaiset piirit ovat yhä yleisemmin havainneet, että myös Pohjois-Euroopan turvallisuus on läheisesti riippuvainen olemassaolevien rajojen ja erityisesti diplomaattisuhteiden solmimisesta DDR:n kanssa, totesi puhuja.

PÄIVÄN PAKINA

MADAGASKAR

Madagaskarin saaritasavalta (virallinen ranskankielinen nimi Malgache ja englanninkielinen nimi Malagasy) on totuttu pitämään viime vuosikymmeninä eräänä maailman rauhallisimpana kolkkana, jossa ei koskaan tapahdu mitään. Mutta nyt sekin on tempautunut suurpolitiikan pauloihin ensi vaikutelmalta yllättäen, mutta kuitenkin melkoisen tuntuvista syistä.

Madagaskar sijaitsee Intian valtameressä noin 400 kilometrin päässä Itä-Afrikan rannikosta vastapäätä Portugalin siirtomaata Mosambikia. Saari on maailman neljänneksi suurin, pinta-ala on vajaa 600,000 neliökilometriä ja asukkaita 7 miljoonaa. Saaren asukkaat, malagassit, ovat kyllä ilhonväriltään sangen tummia, mutta heitä ei pidetä varsinaisina neekereinä, sillä historian kuluessa monenlaiset muut värilliset kansat ovat ehtineet olla heidän esi-isiään. Saaren pääkielenä on malagassi, jota eivät ymmärrä muut kuin kanta-asukkaat itse. Ranskan kielellä on tämän ohella virallinen asema. Näin selitti nimimerkki "Pilkki" Kansan Uutisten äskettäisessä numerossa Madagaskarin tapahtumien taustaa.

Kuten tiedetään, Madagaskar sai kielierehdyksistä nimensä. Löytöretkeilijä Marco Polo kertoi tarinoissaan käyneensä saarella. Hän ei kuitenkaan siellä käynyt, vaan paljon pohjoisempana Somalissa sijaitsevassa Magadisciossa. Portugalilaiset sen ensin kuitenkin valtasivat. Sittemmin Englannin ja ranskan kolonisaattorit kävivät saaresta kissanhännän vetoa, kunnes se viime vuosisadan lopussa joutui Ranskan siirtomaaksi eräänlaisen itsehallinnon puitteissa. Vuonna 1960 saari julistautui itsenäiseksi ja pääsi samana vuonna myös YKn jäseneksi. Ranskan valtion käsi on kuitenkin ollut yhä edelleen Madagaskarin tasavallan yllä eräänlaisen erikoisedustajan muodossa, joka on enemmän kuin suurlähettiläs.

Saari on melkoisen luonnonrikas. Pääelinkeinona on voimakas karjatalous ja siihen liittyvä maanviljelys sekä arvopuiden metsäteollisuus. Myös teollisuus aina kaivosteollisuudesta transistori- ja televisioteollisuuteen asti on kehittynyt vilkkaasti, vaikka varsinainen suurteollisuus puuttuukin.

Sitten v. 1947 syntyneen ranskalaisvastaisen kapinan, joka kukistettiin, saarelle ei ole tapahtunut lähes neljännesvuosisataan mitään millä olisi päässyt maailman lehtien etusivuille. Viime keväänä alkoi kuitenkin esiintyä merkkejä siitä, että nyt saaren rauhaan on tullut paha repeämä. Madagaskarin presidentti Tsiranana piti toukokuussa puheen, jossa hän syytti että eräät piirit aikovat myydä tasavaltamme imperialistiselle valtiolle. Mitään nimiä hän ei maininnut, mutta maalitaulut paljastuivat pian. Varapresidentti Resampa ole ni nopeasti virassa. Tämän jälkeen hänet pidätettiin ja pantiin vankilaan. Muitakin pidätyksiä suoritettiin.

Kesäkuussa saaren tasavallan viettäessä 11-vuotisitsenäisyysjuhlaansa poliisi ja sotaväki pystyttivät pääkaupungin Tananariven kaduille sulkuja, ihmisten henkilöllisyyskortteja tarkistettiin ja aseita etsittiin. Saarella oleva USA:n suurlähettiläs A. Marshall sai käskyn saapua ulkoministeriöön, missä hänelle lyhyesti ja suoraan sanottiin, että suurlähettilään on poistuttava saarelta viiden päivän kuluessa. Ja näin tapahtuikin. Lentokentällä poislähtevää suurlähettilästä ei ollut saattamassa yhtään valtion virallista edustajaa eikä edes muiden ulkovaltojen edustajia päästetty hyvästelemään. Vain vahva poliisivartio viitoitti tietä lentokentälle.

USA:n ulkoministeriö sai shokin ja tästä toivuttuaan se vakuutti, että suurlähettiläs Marshall ei ollut syyllistynyt mihinkään diplomaatille sopimattomaan toimintaan. Presidentti Tsirananalla oli asiasta toisenlainen käsitys. Presidentillä oli nimittäin kirjallisia todisteita siitä, että varapresidentti Resampa oli valmistellut vallankaappausta suurlähettiläs Marshallin inspiroimana ja rahoittamana. Marshall oli ennen suurlähettiläaksi tuloaan palvellut USA:n ulkoministeriössä, mutta hän oli ollut myös CIA:n agentti.

Suurlähettiläs Marshallin puuhat sotkeutua Madagaskarin talouselämään olivat vaikuttaneet liian "dynaamisilta". Suurlähettiläs oli pyrkinyt kaikin tavoin edistämään yksityisen amerikkalaisen pääoman sijoittamista Madagaskarin talouteen vähän joka taholla, mutta erityisesti karjatalouteen ja öljynetsintään. Presidentti Tsiranana laski yhteen yksi ynnä yksi ja sai tulokseksi kolme. Ylimääräiseksi ykköseksi osoittautui suurlähettiläs Marshall. Jotta laskusta olisi tullut oikea tulos, oli suurlähettiläs karkotettava, eräs ranskalainen tarkkailija kuvasi tilanteen kehitystä.

Tosin sanotaan myös, että Ranska oli hermostunut amerikkalaisen vaikutusvallan paisumisesta saarella ja auttoi presidenttiä "avaamaan silmänsä" ennen kuin olisi liian myöhäistä. Ilmeisesti edessä on eräänlainen "jääkaappi"-tila USA:n ja Madagaskarin suhteissa ainakin toistaiseksi. Mitä tulee tykkivenediplomatiaan, niin siihen USA:lla ei ole mitään mahdollisuuksia, kun katsoo pallokarttaa.

Mitä tähän "Pilkin" kuvaukseen lisättäisiin, se taitaisi olla pahasta.

— Känsäkoura.

Urheilukuulumisia

CANADALAISTYTTÄRILLÄ MENESTYSTÄ LONTOOSSA

Vancouverilaistyttö Stephanie Berto voitti lauantaina Britannian amatööriyhdistyksen yleisurheilukilpailuissa naisten 100 ja 200 metrin juoksujen matkat ajalla 11.4 ja 23.5. Useat muut canadalaistytöt sijoittuivat myös hyvin näissä kilpailuissa.

Patty Loverock, myös Vancouverista, oli sadalla metrillä seitsemäs ja 200 metrillä kolmas, ajalla 23.8.

Abby Hoffman, Torontosta voitti naisten 800 metrin juoksun ajalla 2 m. 4 s. Se on hänen oma ennätysaikansa. Debbie Brill, Vancouverista, voitti korkeushypyn tuloksella 1.83 (vähän yli 6 j.). Debbie Van Kiekebelt, Torontosta, tuli naisten korkeushypyssä toiseksi tuloksella 1.80. Pituushypyssä Brenda Eisler, Vancouverista, sai tuloksen 6.25 (n. 20 j. 6 t.)) Miss Van Kiekebelt hyppäsi 6.15 ja sijoittautui neljänneksi.

Janet Roscoe voitti niukasti naisten 400 m. juoksun missä edmontonilaistyttö Brenda Walsh sijoittautui toiseksi. Heidän aikansa oli sama, 54 sekunttia mutta valokuva ratkaisi brittiläisen hyväksi. 100 metrin aitajuoksussa Penny May, Vancouverista sijoittui kolmanneksi tuloksella 14 sekunttia.

TUL:N NUORTEN KEIHÄSENNÄTYS 77,80

TUL:n yleisurheilukilpailuissa Jyväskylässä saatiin viikko sitten maanantaina eräitä ilahduttavia tuloksia. Keihäänheittäjät sinkosivat pitkiä kaaria. Seppo Hovinen ja Mikko Hiekkanen kävivät todellisen senttitaistelun, jonka nuorempi Hovinen voitti tosin vain 2 sentillä. Hänen tuloksensa oli 77,80 — TUL:n uusi nuorten ennätys.

Ari Salin oli jälleen menopäällä juosten lyhyet aidat uudessa mestaruuskilpailujen ennätysajassa 13.9. Ossi Karttunen taas hoiteli satasen voiton nimiinsä vakuuttavasti (10,5) ja sai palkintopallilla kunniapalkinnoksi keinutuolin.

Aila Haapala lisäsi TUL:n mestaruuksiensa määrää. Maanantaina tuli kaksi voittoa, ensin 200 metrin aidat uudessa TUL:n ennätysajassa 29,0 ja heti perään satanen 12,7. Hän sai näistä kisoista kaikkiaan 3 TUL:n mestaruusmitalia — ja kunto tuntuu olevan yhä nousuusunnassa.

ZERNI YLLÄTTI

TUL:n mestaruuskilpailujen 1,500 metrin juoksu oli Jyväskylässä erikoinen. Viimeisenä tuli maaliin viime vuoden mestari Raimo Rossinen. Maalinauhan katkaisi Timo Zegni, Valtsiluodon Kisaveikoista. Hän on todellinen tähdenlento TULn yleisurheilussa. Hänen voittoaikansa oli nyt 3.56.3. Toiseksi tulleen Jalo Kumpulaisen aika oli 3.56.8.

BYTTNER NOUSI SALININ RINNALLE

400 m. aitojen tämän kesän Euroopan tilaston kärki sai uuden nimen Länsi-Saksan mestaruuskilpailuissa kun Dieter Byttner kiksoi voittoajan 49.6. Täsmälleen samalla ajalla on suomalainen Ari Salin tilastossa, toisena Ranskan Nalletin (49,4) jälkeen.

MURAVJEVA 61.88

Moskovatar Ljudmila Muravjeva teki viikko sitten lauantaina kiekonheiton Moskovan ennätyksen ja kaudenkin kolmanneksi parhaan tuloksen Neuvostoliitossa ja Euroopassa — 61,88. Tulos syntyi koleallla sadeilmalla.

KAHMA KISKAISI SE

Ylivieskan Kuulan Pentti Kahma paransi kiekonheiton SE lukemiin 63.50 kotikaupungissaan piirin yleisurheilumestaruuskilpailuissa viikko sitten sunnuntaina. Aiempi SE oli 62.74 ja Risto Myyrän tänä vuonna tekemä. Vuoden vaihteessa se oli ollut Kahman nimissä 62.28.

TENNESSEEN NAISILLE ME

Tennesseen yliopiston joukkue saavutti naisten 4x110 jaardin juoksussa uuden maailmanennätyksen 44,7 USA:n naisten yleisurheilumestaruuskilpailuissa Bakersfieldissä. Tuloksia syntyi jo alkukilpailuissa. Juoksuun osallistuivat: Diane Hughes, Debora Wedgeworth, Mattline Render ja Iris Davis.

PAPPI EM-MARATONILLE

Isä Paddy Coyle, roomalaiskatolinen pappi Dublinista, johtaa irlantilaista maratoonarien ryhmää, joka kilpailee Helsingissä yleisurheilun EM-kisoissa elokuussa. Hän osallistuu maratonille.

KUULUMISIA JÄRVIENPÄÄSTÄ

Thunder Bay. — Kuoleman aiheuttaneesta autojen yhteen törmäyksestä syytteeseen asetetun Michael Taylorin juttu oli esillä heinäk. 14 päivänä Cook kadun poliisioikeudessa. Ajaessaan Arthur katua hänen traktor-trailer vaununsa sanotaan iskeneen yhteen Syndicate Ave risteyksessä taksiautoon, jossa oli kyyditettävänä Mrs. Barbara Pappas, joka loukkaantui ja sairaalassa kuoli pari päivää myöhemmin.

Tutkimuksissa Taylorin veressä havaittiin alkoholia yli sallitun määrän, joka oli painostavana seikkana lopullisesti syytteen nostamisessa, kertovat viranomaiset.

° ° °

Jack Jussila kuoli täällä sairaalassa heinäk. 13 pnä. Hän oli syntynyt Ylihärmässä, Suomessa ja kuoli 70 vuotiaana. Fort Williamiin, tähän maahan saapunut v. 1924 ja ensin työskenteli räätälinä täällä.

Lähinnä suremaan jäi vaimonsa Saimi, yksi poika Terry, yksi sisko Helmi (mrs. W. Kirsila), yksi veli ja muita sukulaisia Suomessa ja Yhdysvalloissa.

Elna Lehtinen kuoli kotonaan Nipigonissa sunnuntaina, heinäk. 11 pnä. Hän oli syntynyt Tampereella, Suomessa ja oli kuollessaan 75 vuotias. Suomesta hän saapui Canadaan v. 1924 ja Nipigoniin v. 1957. Häntä kaipaamaan jäi aviopuolisonsa Kalle, kaksi tytärtä, Anne (mrs. K. Kolppanen) ja Linda (mrs. Bert Salonen) sekä yksi poika Matti, yksi veli Eino Jokinen ja serkku mrs. Vic Koskela; 14 lastenlasta ja 16 lastenlastenlasta, sekä muita sukulaisia Suomessa. Haudattiin Nipigon hautausmaahan.

° ° °

Thunder Bayn alueen kesäjuhlaa vietettiin sunnuntaina, heinäk. 11 pnä CSJn juhlavuoden merkeissä. Juhlaa suosi kaunis suvinen sää ja se onnistui oikein hyvin sekä osanoton että ohjelmiston kannalta. Kaiku kuoro esitti aluksi O'Canadan, sen jälkeen osaston puheenjohtaja W. Laine lausui yleisön tervetulleeksi nauttimaan kesäisestä ilmasta ja monipuolisesta ohjelmasta.

Sekakuoro Kaiku esitti kolme laulua uuden ohjaajansa Armas Kivisen johdolla, "Luonto ja sydän", "Työ ja vapaus" ja "Luokse vuolahan virran".

Juhlapuheessaan A. T. Hill totesi siirtolaisten, monen heistä tsarismin vainoa ja puutetta pakoon tulleina henkilöinä, perustaneen vuosisadan vaihteessa "Imatra yhdeksän" raittiusseuran. "Työkansa"-lehteä alettiin kustantaa v. 1907, koko Canadan suomalaisen väestön valistus- ja uutistarpeiden huoltamiseksi, sekä järjestöllisen äänenkannattajaksi. Se innoitti ja kasvatti toimintaa niin, että rakennettiin Port Arthuriin Finnish Labor Temble (Työn Temppeli) joka aloitti toiminnan v. 1910.

"Imatra yhdeksän" oli läheisessä yhteistyössä Canadan Sos. Dem. puolueen kanssa. Se valitsi edustajat ja teki esityksen v. 1911 Canadan suomalaisten neuvottelukokoukseen, jossa perustettiin Canadan Suomalaisten Sosialistijärjestö. Nämä alkuvaiheet kuuluvat 60 vuotisen toimintamme historiaan. Järjestötoiminnan yhteydessä jouduttiin kokemaan myös kapitalististen ristiriitojen synnyttämät ensimmäisen imperialistisen suursodan vainot.

Kun "Työkansa" siinä tilanteessa lakkasi ilmestymästä, niin järjestön äänenkannattajaksi saatiin "Työmies" ja "Toveri"-lehdet Tämä oli työväenliikkeen kansainvälisyyttä teoriassa ja käytännössä.

Menneet kokemukset ja tulevaisuuden näkymät "kun vaarat, vainot kestämme vain, silloin koittava on aika uus", pitävät paikkansa. Kapitalistisen maailman yleisen talouspulan alkaminen, sopimukset, hyökkäykset rikoslain 98 pykälän ja sota ajan lakien perusteella tulivat toimeen, sen ajankohdan mukana. Kolmannen valtakunnan hyökkäykset kohtasimme toisen maailmansodan ensi vaiheessa, kunnes sota muuttui kansojen sodaksi hitlerismiä vastaan ja Neuvostoliiton punainen armeija yhdessä liittolaistensa kanssa mursi Hitlerin hyökkäysrintaman, vapautti itäiset alueet ja marssi Berliiniin.

Juhlayleisö kunnioitti hetken hiljaisuudella menneiden uranuurtajien ja poistuneiden tovereiden muistoa.

Seuraavana esiintyi Kaiun naislaulajat A. Kivisen johdolla laulaen "Myllärin Miska", "Inka Muori" ja "Voi, jos ma mokoman saisin".

Väliajan jälkeen esiintyi professori L. Anderson, joka Thunder Bayn rauhanneuvoston ja siinä edustettujen 14 järjestön puolesta lausui tervehdyksen juhlillemme ja muistutti kaksi viikkoa aikaisemmin maininiosta Iskun Puistossa olleesta onnistuneesta rauhanjuhlasta, jossa [illegible] monipuolisella ohjelmalla. Kokous hyväksyi sähkeen lähettämisen presidentti Nixonille, Washingtoniin, sodan lopettamisesta ja sotajoukkojen poisvetämisestä Kaakkois-Aasiasta jouluk. 1971 mennessä. Toisen sähkeen lähettäminen pääministeri Trudeaulle, jossa sanottiin: "Me vaadimme Canadan hallitusta avoimesti eroittautumaan Indo-Kiinan sodasta ja julkisesti painostamaan Nixonin hallitusta määrittelemään nyt sotajoukkojensa pois vetämisen päivän v. 1971 aikana".

Seuraavana Kaiku kuoro lauloi viisi laulua: "Talonpoikaishäät", "Hopeahapset", "Maantien varrella", "Ero kotitalosta" ja "CSJ:n Marssi".

Yleisön pyynnöstä jatkoi kuoro ohjelmaa vielä neljällä laululla. Kaikki esitetyt kuorolaulut tullaan esittämään Sudburyn ja Wanupin Suurjuhlassa.

A. T. Hill ilmoitti suurjuhlassa Thunder Baystä "suosikkina" olevan Sanni Kentalan ja muistutti yleisöä Vapauden ja Liekin haasteryntäyksestä.

° ° °

Tämän kuun ajalla on Ontarion piirioikeudessa useita rikosasioita, mutta Ontarion korkeanoikeuden piiri-istunnot avataan ensi kuun lopulla, jossa tulee tämän alueen avio erohakemuksia esille yhteensä 79, mukana useita suomalaisiakin.

° ° °

Tässä suurjuhlatervehdyksen yhteydessä on annettu tehtäväksemme todeittaa, että tästä lähtien kaikki tiet johtavat Sudbury—Wanup suurjuhlille. Kaiku kuoro on tilannut Iron Range bussin edestakaista matkaa varten. Bussissa on vielä tilaa joillekin matkaviereille.

Terve, suurjuhlilla tavataan.

— ATH.

Ovelat madot

Muistintutkijoitten lempieläimiä ovat laakamadot. Monet tutkijat, kuten esimerkiksi amerikkalainen professori McConnell ja ruotsalainen professori Holger Hyden yrittävät laakamatojen avulla todistaa, että ns. hienommat kyvyt, kuten muistitieto ja muistamiskyky voidaa siirtää erityisesti valmennetuista eläimistä valmentamattomiin. Tämä on tosiaan onnistunut.

Psykologi Kurt Pawlik Hampurin yliopistosta laajensi tutkimusta omalta kohdaltaan. Pawlik onnistui hahmoittelemaan ydinkysymyksen: onko "muisti" perittävissä? Hän vakuuttui siitä, että pelkkiä muistisuorituksia ei voida siirtää toiseen eläimeen antamalla sen syödä lajitoverinsa, jolla jo oli treenattu muisti.

Koe tapahtui seuraavasti: vedessä eläviä laakamatoja ahdistettiin sähköimpulsseilla, jolloin ne vetäytyivät kokoon. Tämä reaktio saatiin sitten aikaan myös pelkällä opetuksella silloinkin kun sähköisku ei ole yhteydessä käpertymiseen. Jos juuri ennen sähköistä sysäystä väläytettiin valoa, madot rupesivat jo välähdyksestä kipristymään. "Oppiajan" kuluttua ne käpertyivät aina valon välähtäessä, vaikka sähköimpulssi jäikin tulematta. Toisessa kokeessa madot oppivat löytämään tiensä eräänlaisesta labyrintista.

Kun Pawlik syötti oppimattomille madoille näitä opetettuja, syöjät tosin rupesivat oppimaan nopeammin kuin ennen. Silti madot olivat täysin riippumattomia siitä millä tavoin "rehuna" toimineet madot oli opetettu — sähkösysäyksillä tai valonvälähdyksillä.

Tästä tutkija saattoi päätellä, että pelkkä oppimiskyky voi olla periytyvä, koska koe-eläimetkin selvästi olivat "yleisesti aktiivisempia tasoltaan" saatuaan ravinnoksi "viisaampia" matoja. Tietyt kemialliset substanssit saattavat olla välittäjinä ja nämä periytyvät edelleen.

Entiset "tyhmät" madot kykenivät "viisaita" syötyään varsin nopeisiin ja kunnollisiin oppimissuorituksiin, joihin niillä aiemmin ei ollut edellytyksiä. Kokeet ovat todella vakuuttavasti osoittaneet mikä merkitys ravinnolla saattaa olla lajien kehityksessä.

Ihmisiä 7 miljardia vuosisadan lopussa

New York. — Maailman väkiluku kaksinkertaistuu vuoteen 2004 mennessä, jos väestönlisäys jatkuu nykyisellä vauhdilla. Elintarvikkeiden tuotanto henkeä kohti on kuitenkin nyt jo vähentynyt. Tämä ilmenee YK:n julkisuuteen annetusta vuosikirjasta.

Maailmanjärjestön vuosikirjasta käy myös ilmi, että maailman teollisuustuotanto on lisääntynyt 114 prosenttia vuosina 1958—69. Viime vuonna maailman maiden viennin arvo nousi ennätykselliseen 311,000 miljoonaan dollariin Vuodesta 1969 nousu oli 15 pros.

Vuoden 1969 puolivälissä oli maailman väkiluku 2,561 miljoonaa. Nykyisellä vauhdilla kasvaessaan se saavuttaisi 7,000 miljoonaa vuosisadan lopussa.

Maataloustuotanto oli kuitenkin henkeä kohti laskettuna vuonna 1969 kaksi prosenttia pienempi kuin edellisenä vuonna.

814-sivuisesta vuosikirjasta ilmenee edelleen, että kaloreissa laskettuna irlantilaiset saavat eniten ravintoa: 3,450 kaloria päivässä.

Irlantia seuraavat: Uusi Seelanti (3,290 kaloria), Yhdysvallat (3,240) ja Jugoslavia (3,200). Listan alapäässä ovat: Haiti (1,720), Somalia 1,770), Salvador (1,840), Ecuador (1,850) ja Indonesia (1,870).

Nixon "tarkistaa" Vietnam-politiikkaa

Presidentti Richard Nixon valmistautui viikko sitten sunnuntaina huomattaviin tarkistuksiin Indokiinan politiikassaan Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen hiljattain esittämän seitsemän kohdan rauhansuunnitelman valossa, kertovat Washingtonista saapuneet uutistiedot.

Valkoisen talon edustaja viittasi sunnuntaisessa lausunnossaan siihen, että kysymys vallankumoushallituksen ehdotuksesta on nyt siirtynyt Yhdysvalloissa ratkaisevaan vaiheeseen ja että presidentti Nixon aikoo useiden päivien ajan omistautua yksinomaan ulkopolitiikalle.

Nixon ja Pariisin kautta Aasian-matkaltaan palaava turvallisuusasiain neuvonantaja Henry Kissinger sulkeutuivat San Clementin kesäasuntoon valmistellakseen Yhdysvaltain vastauksen Etelä-Vietnamin väliaikaisen vallankumoushallituksen seitsemän kohdan rauhanohjelmaan.

Kissinger saapui viikko sitten maanantaina neljän päivän matkalta Pakistanista Pariisiin, missä hänen oli heti aamulla määrä neuvotella Vietnamin rauhanneuvottelujen Yhdysvaltain päävaltuutetun David Brucen kanssa. Hänen arveltiin tapaavan myös Pohjois-Vietnamin edustajia.

Kaksi korkea-arvoista entistä Pentagonin virkailijaa, jotka osallistuivat aikoinaan salaisen Vietnam-tutkimusten tekoon, sanoivat Life-lehdelle antamassaan haastattelussa, että Etelä-Vietnamin väliaiakaisen vallankumoushallituksen viimeisin seitsemän kohdan rauhanehdotus voisi "vihdoinkin avata tien" amerikkalaisten joukkojen poistamiselle Vietnamista, jos Washington omaksuisi "yksiselitteisen linjan".

Leslie Gelb ja Morton Halperin sanoivat haastattelussa, että presidentti Nixon on nyt velvollinen yhdistämään kansan noudattamalla "yksiselitteistä linjaa.' vastauksessaan ehdotukseen.

Uusi kiinteistöpalvelu talon omistajille ja ostajille

Toronto. — Lauri Kankaan kiinteistö- ja irtaimisto-yhtiö on aloittanut uuden palvelun, josta on hyötyä kodin ostajille ja omistajille. Palvelun nimi on Realcheq.

Realcheqin kautta talon ostajalla on mahdollisuus saada käyttöönsä varoja yhtiöiltä joita hän voi käyttää uuden talon parantamiseen ensimmäisen vuoden sisällä, vanhan talon korjauksiin, maalaamiseen, sisustamiseen jne.

Palvelun kautta saatte kortin, jota voi käyttää ostaessa puutavaraa, alumiinia, tiiliä jopa huonekaluja ja muita tarpeita halvemmalla. Yksilö jolla on tällainen kortti, saa mieleisestään liikkeestä tarpeita samalla hinnalla kuin rakennus-korporatiot.

Kolmanneksi Realcheq hyödyttää asiakkaitaan tarjoamalla mahdollisuuden ostaa lämmitysöljyä halvemmalla. Jäsenmaksu Realcheqiin on $15. — K.

LÄNNEN JORINAA, JA JUHLA-ONNITTELUT

Haney, B.C. — Kun saimme heinäkuun 6 päivän "Vapauden", niin kävi kateeksi se kun siellä Ontariossa oli ollut niin kaunista ja kuumaa kesää ja meillä täällä on melkein kuin tammikuussa.

Kesäkuu on ollut kylmin mitä tiedetään. Aurinko paistoi koko kuussa ainoastaan 150.5 tuntia ja tavallisesti sentään on 229 tuntia aurinkoa kesäkuussa. Sadetta saatiin Vancouverissa 2.56 tuumaa, joten ei se niin märkää ollut, mutta kylmää ja sitä vettä tihkui yhtenään.

Juhannuspäivänä satoi lunta vuorilla ja kesäkuun 9 päivänä oli lämpö ainoastaan 42 astetta ja edellisenä aamuna meillä täällä Haneyssa oli ainoastaan 36 astetta yläpuolella nollan. Meillä on aina vähän kylmempää talvella kuin Vancouverissa, kun tässä lähellä on lumiset vuoret. Mutta kesällä myöskin vähän kuumempaa kuin meren rannalla.

On siitä kosteasta säästä jotain hyvääkin ollut. Kasvimaita ei ole tarvinnut kastella, vaikka kaikki kasvullisuus onkin ollut hidasta. Me kuitenkin saimme jo uusia perunoita pellosta 29 päivänä ja sen jälkeen niitä onkin syöty joka päivä. Mansikoita on ollut ikävä poimia ja noilla suurilla mansikkafarmeilla ne tahtovat jäädä pellolle ja paljon niistä mätäni ennenkuin edes kypsyivät. Arviolta noin kolmasosa sadosta pilaantui.

Vadelmat näyttävät menestyvän sentään kokolailla hyvin. Mansikoiden ja vadelmien poimimisessa saa joka kesä monta sataa henkeä työtä parin kuukauden ajaksi, mutta tänä kesänä sekin taitaa jäädä huonoksi. Etenkin koululaisille se on ollut sopivaa hanketta, siihen kun voi nuorempikin ryhtyä. Koulunuorison keskuudessa työttömyys onkin suuri ja muualta saapuvat vielä lisäävät työttömyyden joukkoa.

Kalastajat saivat uuden työehtosopimuksen tarvitsematta mennä lakkoon. Tämän sopimuksen mukaan he saivat pienen korotuksen kalan hintaan. 11 pv. ja 12 pv. oli ensimmäiset kalastuspäivät Fraserjoella, mutta en tiedä kuinka hyviä saaliita he saivat. Fraser joenkin kalastus pienenee joka vuosi ja kalastusaikaa lyhennetään aina. Vähittäishinta lohella on noussut paljon. Viime viikolla oli "Spring"-lohi Vancouverissa 1,39 pauna, joten luulisi siitä kalastajillekin voitavan vähän enempi maksaa.

Heinäkuu on hyvässä menossa ja näyttää alkavan täälläkin ilmat lämpenevän, ainakin niin toivotaan. Oikein tuntui hirveältä kun 5. päivä tuli rakeita ukkosilman jälkeen. Nanaimossa satoi aivan kolme ja puoli tuumaa, meillä sentään ei tullut kuin vähäsen.

Siellä Sudburyssa on Laulujuhlat lähellä. Toivon kaikille juhlavieraille hyvää säätä ja parhaat onnittelut juhlille. — Ellen.

Ihmisten liikkuvuus lisännyt ympäristön roskaantumista

Ympäristön roskaantuminen ja erilaisten jätteiden määrä on lisääntynyt ihmisten yleisen liikkuvuuden parantuessa. Autoilun ja veneilyn vaikutukset ympäristöön heiteltyjen roskien määrässä ovat selvästi nähtävissä. Jätteistä taas muovien osuus on viime aikoina lisääntynyt selvimmin. Sen sijaan esimerkiksi käytettyjen oluttölkkien vaikutusta roskaantumiseen ei ole ainakaan toistaiseksi selvästi havaittavissa.

Ympäristön roskaantuminen on lisääntynyt viime vuosina tasaisesti, mutta erilaisten kertakäyttöpakkausten suhteellinen osuus jätteistä ei ole sanottavasti lisääntynyt. Sen sijaan pakkausmenetelmien kehittyminen on lyönyt leimansa roskaantumiseen, sillä erilaiset muovipakkaukset ovat selvästi yleistyneet myös ympäristöä pilaavissa jätteissä.

Suomessa tutkitaan DDT-pitoisuuden määrää tupakassa

Helsinki. — Ruotsalaisten tutkijain paljastus, jonka mukaan useiden maiden tuottamassa tupakassa esiintyy erityisen runsaasti DDT:tä, on herättänyt huolestumista myös Suomessa. Parhaillaan on Valtion teknillisessä tutkimuslaitoksessa alullaan Suomessa myytävien tupakkalaatujen suppeahko tutkimus, joka tehdään tilaustyönä. Tuloksista saataneen tietoja alkavalla viikolla. Samalla tutkitaan myös mahdollisten muiden kasvinsuojeluaineiden jäämiä tupakassa.

Äskettäin tapahtunut eräiden DDT-pitoisten kalanmaksasäilykkeiden myyntikielto antaa aihetta kysyä, voisiko myös tupakan mukana ihmiskehoon kerääntyä vaaralliset määrät DDT:tä ja millaisiin varotoimenpiteisiin se mahdollisesti johtaisi.

Raskausajan savukkeista sydänvian vaara lapselle

Helsinki. — Odottavan äidin tupakointi lisää lapsen sydänvian vaaraa lähes kaksinkertaiseksi, ilmenee eräästä englantilaisesta tutkimuksesta. Savukkeita polttavien äitien lapsista syntyy 7,3 tuhannesta sydänvikaisena. Vastaava promilleluku tupakoimattomilla on 4,7.

Samassa tutkimuksessa, jota selostetaan kansainvälisessä ammattilehdessä Nature, on todettu, että raskausajan tupakointi lisää sikiön epämuodostumisen vaaraa, samoin kuolleena syntymisen ja keskenmenon vaaraa. Tupakoivien äitien lasten on jo aiemmin todettu syntyvän pienempinä ja usein ennenaikaisesti.

Jopa lapsen myöhempäänkin kehitykseen on englantilaistutkimus kiinnittänyt huomiota ja tullut siihen tulokseen, että odotusaikana tupakoineiden äitien lapset vielä kouluikään tullessa ovat usein pienempiä kuin muut ja että jopa lukemaan oppiminen voi tapahtua muita myöhemmin.

— Suomessa ei ole tiettävästi tehty tämän kaltaista tutkimuksia, mutta tunnettu tosiasia on, että raskausaikana runsaasti tupakoivien äitien lapset usein syntyvät ennenaikaisesti ja ovat tavallista pienempiä, mainitsi prof. K. E. U. Jäämeri Kätilöopistolta. — Epämuodostumista tai muista vioista mahdollisen tupakoinnin seurauksena en ole kuullut, mutta joka tapauksessa tupakan vaikutus sikiöön on erittäin haitallinen. Odotusaikana olisi mielestäni ehdottomasti vältettävä tupakkaa.

POROMIEHEN RUNO ON MAHO JA KARVAINEN

Runo on kalmakaltiolla, urakka keinolla seisoo, riuku nuorukaista hyvälee. — Nyt "lantalaislukija" ilmeisesti säälittelee kirjoittajan lopullista sekoamista Lapin asukas kyllä tajuaa selvän tekstin. Hän toteaa, että mahoksi jäänyt poronaaras on kylmävetisellä lähteellä, toisella vuodella oleva urosporo seisoo tiellä ja suomalaisittain pukeutunut Lapin tyttö hyvälee nuorta lehmäänsä.

Lapissa, varsinkin sen pohjoisosassa, väestön käyttämän yleiskielen runkona on suomi, johon on sekaantunut joukko saamen eri murteiden ja norjan sanoja. Myös luonto ja erikoisesti maasto on Lapissa muusta Suomesta poikkeavaa. Kun maaston kullakin muodolla on oma nimityksensä, niin eipä ihme, vaikka eteläsuomalainen putoaakin keskustelussa jyvältä.

Poromiehet käyttävät keskustelussaan ammattisanastoa, josta asiaan vihkiytymätön ei liioin ymmärrä mitään. Porojen nimitys vaihtuu vuosittain, joten nimitys ilmaisee myös iän. Uroksilla ja naarailla on tietenkin eri nimitykset. Kirjattakoon yleisnimitykset lukijalle tiedoksi:

Syntymästään ensimmäiseen talveen tuloon "poron alku" on vasa. Se on sukupuolen yhteisnimitys, joka haluttaessa voidaan täsmentää urosvasa ja naarasvasa. Ensimmäisenä talvenaan poro on urospuolisena kermikkä, jossa sukupuolen tarkennus samoin kuin edellä. Toisella vuodellaan uros on urakka, kolmannella vuorso, neljännellä kunteus, viidennellä kosatus kuudennella maakkana ja seitsemännellä vuodellaan nimiloppu. Erään paikoin uroksen ikää määritellään näiden nimitysten jälkeen sanomalla ensimmäinen, toinen ja kolmas nimetön vuosi. Uroksen yleisnimitys on hirvas.

Toisella vuodellaan naarasporo on vuonelo, kolmannella vuonelovaadin, neljännellä kunteusvaadin, viidennellä vaadin ja eräin paikoin vaami. Viimeksi mainitut nimitykset seuraavat naarasta lopun iän.

Poro vasoo ensimmäisen kerran vuonelona ja jatkaa vasomista 10-vuotiaaksi. Noin yhdessä tapauksessa tuhannesta poro vasoo jo kermikkänä.

Porojen syntymäaikaan sarvien kasvuun, muotoon ja pudottamiseen sekä moniin muihin asioihin liittyy valtaisa määrä nimityssanastoa, jota en yritäkään kirjata. — Mahoksi jäänyt naarasporo on Lapin miehelle runo. Synnyttämään pystymätön naaras on tainakka. Sarvensa pudottanut on nurppo. Sarvia kasvamisvaiheessa peittävä nahka on naama. Komea siitoseläimeksi jätetty uros on siitosurakka. Kuohittu poro on pailakka tai härkä.

Suota on Lapissa kolmea päälajia, jänkällä on kasvistoa ja vaivaista puustoa, aapa on vesinen suoaavikko ja rimpi upottava pohjaton letto. Vuotso on pitkä kapea suo, jossa on perättäisiä lampia, pahta jyrkänne tai vuoren seinä, mella vyöryvä hiekkarinne, selkonen harjumainen ylänkö, juppura pitkulainen kukkula, tieva kukkula joka on vaaraa pienempi, korkea vaara on nulkki. Vaaran laella on puustoa tunturin laki on puuton ja jos sen laki on pyöreä niin se on kero.

Matkan mittana on usein paljon puhuttu "poron kusema" ja huikonen, joskus on vielä rapiat päälle.

Kun Lapin kalamies pyydystää lohia ja jos hauki siloin eksyy pyydykseen, niin miekkonen toteaa pettyneenä, että tulikin vain "jänkäkoira".

S.C.A. Urheiluliitto virkailijoiden osoitteet:

Puheenjohtaja: Ake Hunnakko
90 Neville Park Blvd.,
Puh. 691-6195
Toronto 260 Ontario

Sihteeri: Paavo Vaurio
49 Hiawatha Rd., Toronto 255 Ont.
Puhelin 466-8815

Rahastonhoitaja: Lauri Penttinen
226 McKee Ave., Willowdale, Ont.
Puhelin 221-8076

Käytännöllinen ja paljon kysytty

Englantilais-suomalainen SANAKIRJA

Toimittanut YRJÖ HALONEN

461 SIVUA — HINTA SID. $3.50

Postitilauksiin lisätkää 15c postikuluja.

Sanakirjassa on hakusanojen jälkeen sulkumerkkien sisään merkitty kuinka sana äännetään. Merkintä on tehty suomalaisilla kirjainmerkeillä.

Hankkikaa itsellenne tämä TASKUKOKOA oleva käytännöllinen sanakirja.

Vapaus Publishing Company Ltd.

P. O. Box 69 Sudbury, Ontario

KAUNEIMMAT KUKKASET
pitkäaikaisten
tuttaviemme

Matti Ilkan
Antti Seppälän
Lempi Kuuttilan
Reino Lofbergin
MUISTOLLE

Kirsti ja Ossi Luoma
Hilma ja E. Luoma

Toronto Ontario

Monipuolinen liike Vancouverissa, B.C.

Varastossa m.m. kuuluja SAMPO-SAUNA kiukaita ja ym. saunatarvikkeita.

Suomesta juuri saapunut verryttelypukuja, terveys- ja puukenkiä, taidelasia, posliinia, äänilevyjä, kirjoja, aikakauslehtiä, ruokatavaraa, karamellejä, ym. ym.

Postikyselyihin vastaamme ja myös postitamme.

Puh. 254-3054 — Kotiin iltaisin puh. 254-2896

Finnish Sauna & World Imports

531 Commercial Dr. Vancouver 6, B.C.

CSJ:n OSASTOJEN KOKOUKSET

CSJ:n Toronton osaston varsinainen kuukausikokous pidetään kesäaikana joka kuukauden ensimmäisenä tiistaina klo 7.30 illalla Don-haalilla.

CSJ:n Sudburyn osaston kokoukset pidetään kerran kuukaudessa johtokunnan kutsusta. Johtokunta kokoontuu useammin asiain vaatiessa puheenjohtajan kutsusta. Kirjeenvaihto: Box 354, Sudbury, Ont.

CSJ:n Beaver Laken osaston kuukausikokous pidetään joka kuukauden toisena sunnuntaina klo 1 päivällä osaston haalilla. Kirjeenvaihtajan osoite: N. Piispanen, R. R. 1, Worthington, Ont.

CSJ:n Vancouverin osaston kuukausikokoukset pidetään Clinton-haalissa jokaisen kuukauden toisena sunnuntaina kello 2 ip. Kirjeenvaihto osoitteella: 2605 East Pender St., Vancouver, B.C.

CSJ:n Sault Ste. Marien osaston sääntömääräinen kokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä tiistaina kello 8 illalla omalla talolla, 321 John Street.

CSJ:n Port Arthurin osaston kuukausikokoukset pidetään jokaisen kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona, alkaen klo 7.30 ill. Kirjeenvaihto osoitteella: 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

MUISTILISTA

Suurjuhla-näytelmästä "Talkoo tanssit" harjoitukset Finnish-haalilla keskiviikkona tk. 21 pnä, maanantaina tk. 26 pnä ja torstaina tk. 29 pnä klo 7 ill. Esitetään lauantaina tk. 31 pnä klo 7 ip Finnish-haalilla.

Suurjuhlakomitean kokous Wanupissa lauantaina, heinäk. 24 pnä klo 11 ap. Kaikki jäsenet kokoukseen!

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish-haalilla tiistaisin klo 7.30 ill.

Talkoot Wanupissa lauantaina tk. 24 pnä alkaen klo 9 aamulla. Toivotaan runsaasti talkooväkeä.

Alertsin ja Visan kokous Finnish-haalilla torstaina, heinäkuun 22 pnä. Kaikki mukaan!

CSJn ja SCAULn Suurjuhla Sudburyssa ja Wanupissa heinä—elokuun vaihteessa. Tervetuloa.

Mike's Sunoco
1329 Regent St. S. Puh. 674-6074
SUNOCO GASOLIINIA ja ÖLJYÄ
"A TO Z" RASVOJA
Huolellinen huoltopalvelu

Putkitus-, lämmitys-, pelti ja ilmanvaihtotöiden expertit
NELSON Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
Puh. 673-4273 ja 674-7115
100 Maki Ave. Sudbury

Foot & Goring Ltd.
Vakuutuksia — Kiinteimistöjä
Kiinteimistölainoja
PUHELIN 675-7585
72 Cedar Street Sudbury

Uusia ja käytettyjä
RAKENNUS-, PUTKITUS- ja MUITA TARPEITA
säästöhinnalla!
Maksamme korkeimmat hinnat romumetallista.
Greenspoon Bros.
LIMITED
Foundry Rd. 566-5000 Sudbury

KESTO-KIHAROIDEN KESKUS
Ensiluokkainen palvelus

Balmoral Kampaamo
SIGRID KETOLA, omistaja
11 Cedar St. Puh. 673-1590
Rautatien vieressä Sudbury

Springer Park Furniture
Sudburyn uusi huonekalu- ja sähkölaitteiden kauppa
SUURI
savu
vahingon
myynti
HUONEKALUJA HALVALLA
45 Elm St. W.
CPR:n ylikäytävän vieressä

KAIKENLAISTA
PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA
SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin
RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.
PUH. 673-8487
Posti: Site 8, R. R .3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

Kenttä ja muut paikat kunnossa juhlaväen käyttöön

Torstaina, heinäkuun 22 pnä ilmestyvästä Vapauden suurjuhlanumerosta näkyy muun ohella se, kuinka paljon työtä on tehty heinäkuun 30, 31 ja elok. 1 pnä täällä Sudburyssa pidettävän CSJ:n ja SCAUL:n yhteisen Suurjuhlan ohjelmiston valmistamisen hyväksi.

Silloin on maanmiehillämme taas tilaisuus nähdä ja kuulla kesän "parhainta" koko rahan edestä. Se on todella monipuolinen arvojuhla, mikä julkaistaan koko sivun kokoisena torstaisen Vapauden toisen 8-sivuisen osan etusivulla.

Paljon on myös tehty paikkojen ja laitosten kunnostamiseksi. Vaikka jotkut yksilöt joutuvatkin näissä valmistelutöissä ja myös varsinaisessa juhlassa tekemään enemmän töitä mitä joidenkin yksilöiden osalle kuuluu, niin siitäkin huolimatta on ilolla todettava, että työhön urheilukentän ja juhlapaikan kunnostamiseksi Wanupissa on osallistunut huomattavan suuri määrä uutteria naisia ja miehiä. Heidän ansiostaan kenttä on nyt paremmassa kunossa kuin vuosikausiin; juhlapaikka on nyt jo kunnostettu; maalaustöitä on tehty kentällä ja haalissa. Kaikki tämä tulee osaltaan vaikuttamaan juhlatunnelmaan.

Ravintola on yritetty ennakko valmistelujen perusteella saada mahdollisimman hyvin juhlaväkeä palvelevaksi. Wanupin kentältä ei tarvitse kenenkään lähteä nälkäisenä pois tuntemattomia ruokapaikkoja etsimään.

Ensiluokkaista ylellisyyttä ei tietenkään voida luvata, eikä sitä kukaan odotakaan. Mutta mahdollisimman kodikkaaksi ja käytännölliseksi on juhlapaikat yritetty saada.

Halutaan työhön

Nyt on työtä saatavana kaikille sitä haluaville — ja vähempikin avuntoa otetaan kiitollisuudella vastaan.

Työvoimaa tarvitaan Suurjuhlan onnistumisen hyväksi erikoisesti ravintolaan ja autojen parkkeerauspaikalle jne. lauantaina ja sunnuntaina, siis heinäk. 31 ja elokuun 1 pnä.

Älkää odottako erikoisia pyyntöjä, sillä keskushenkilöillä on monta tehtävää suoritettavana. Ilmoittautukaa oma-aloitteisesti työhön joko suusanallisesti tai puhelimitse:

Impi Poutanen, puh. 983-2221
Irja Koivula, puh. 866-2532
Senja Suksi, puh. 673-5013

Voidaksemme taata mahdollisimman hyvän palvelun niin, ettei kenenkään tarvitse olla työssä sitä ja päivää, Suurjuhlassa on hyödyllistä työtä meille kaikille ja pieninkin apu otetaan kiitollisuudella vastaan.

Etukäteen avunannosta kiittäen — E.

Queenslandissa lakko apartheidin johdosta

Brisbane. — Noin 13.000 australialaista lakkoutuu huomenna Queenslandissa tarkoituksella lamaannuttaa koko osavaltion talouselämä sen johdosta kun mainitussa valtiossa julistettiin poikkeustila vieraana olevan Etelä-Afrikan jalkapallojoukkueen vierailun ajaksi.

Kilpailumatkalla olevien Springboks-pelurien pitäisi saapua Brisbaneen torstaina. Mainittu eteläafrikkalaisjoukkue on ollut jakanotaisten apartheid-vastaisten mielenosoitusten kohteena tällä kilpailumatkalla.

Plaza Gulf Servicentre
Puhelin 673-7177
AUTOJEN HUOLTOASEMA
1828 Regent St. S. Sudbury

SUDBURY FOOTWEAR & MAKI CO-OP SHOE REPAIR
Ensiluokkainen kenkien korjaamo
NOPEA PALVELU
BILL GRODECK, omist.
119 Cedar Street Sudbury

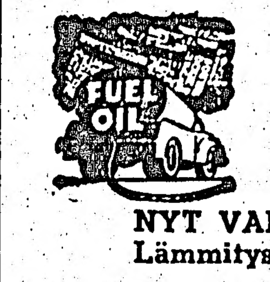
POLTTOÖLJYÄ
Voitte ostaa lämmitysöljynne vähittäismaksulla. Automaattinen öljypalvelumme takaa, että öljysäiliössänne on aina öljyä.
NYT VAPAA POLTTIMOIDEN HUOLTO
Lämmityslaitteiden asennukset ja ylöspanijat
DAVEY FUELS
Puhelin 566-3631
2091 LASALLE BOULEVARD SUDBURY

SUDBURYN UUTISIA

TULOIHIN SIDOTUT VUOKRA-ASUNNOT LISÄÄNTYVÄT TÄÄLLÄ —

Sudburyn asuntohallinnon (SHA) liikkeenjohtaja Art Cressey tiedoitti viikon lopulla, että Ontarion Housing Corporationin tiedonannon mukaan asunnot, joiden vuokrat on sidottu tuloihin, tulevat vuoden kuluessa miltei kaksinkertaistumaan Sudburyssa.

OHC:n edustaja Harry Pullen ilmoitti aiemmin kaupungin hallinnolle, että hänen edustamansa laitos on äskettäin tehnyt kolmen yhtiön kanssa sopimukset, joiden perusteella rakennetaan 561 perheiden ja vanhempien kansalaisten asuntoyksikköä. Torontolainen Tilzen Hilding rakentaa 205 perheasuntoa ja 101 vanhempien kansalaisten asuntoyksikköä Rumball Drivelle, Paris kadun läheisyyteen. Sudburylainen Headway Corp. Ltd. rakennuttaa 100 perheasuntoyksikköä Lansing avenuen pohjoispäähän ja 155 perheasunto-yksikköä Bancroft Dr. ja Roger St. lähettyville. Perheasuntoyksikön arvioiduksi hinnaksi tulee $15,600 ja vanhempien kansalaisten asuntoyksiköjen hinnaksi noin 10,900 asunnolta.

SHA:n huollettavana on nyt 587 asuntoa joiden vuokrat on sidottu asukkaitten tuloihin ja niistä on 90 vanhempien kansalaisten asuntoyksikköjä. Vuoden loppuun mennessä tällaisia 'halpavuokraisia" asuntoja tulee olemaan 885, selitti mr Gressey.

SOLSKI PELKÄÄ

Sudburyn alueen kunnallisyhdistyksen (SMA) puheenjohtaja Mike Solski ilmaisi viikon lopulla olettamuksen, että anomalla Copper Cliffin liittämistä kaupunkiin, Sudburyn kaupunginhallinto ei nopeistuta toivomustensa mukaisesti aluehallinnon muodostamista, vaan voi viivästyttää sitä. Mr Solski, joka on Conistonin pormestari, on aiemmin selittänyt, että hän vastustaa Copper Cliffin liittämistä Sudburyyn.

WAHNAPITAE PROJEKTILLE LISÄÄ $268,000

Kaupungin hallinto eli kontrollilautakunta on päättänyt lisätä 12-prosenttisesti — noin $268,000 — Wahnapitaen vesikäsittelylaitoksen rakennusrahastoon. Kysymys on nyt siitä, hyväksyykö sudburylainen Ellis-Don Ltd. kaupunginhallinnon formulan hintakiistan ratkaisemiseksi.

Tähän formulaan sisältyy seuraavaa: Kaupunki arvioi alkuaan laitoksen rakennushinnaksi $2,050,000 ja Ellis-Don $2,586,000. Panemalla "riidan tasan" saatiin kaupungin ehdotuksen mukaan yhtiölle $268,000 lisäsumma. Ellis-Donin urakkatarjous ($2,586,000) oli kuudesta tarjouksesta alhaisin. Mikäli yhtiö hyväksyy Sudburyn tarjouksen se tarkoittaa, että kaupunki nostaa aikaisempaa arviotaan ja yhtiö suostuu alentamaan tarjoustaan mainitulla $268,000.

KAIVOSMIES KUOLI TAPATURMAISESTI

Eräs 22-vuotias mies Elliot Lakelta, kuoli torstai-iltana Levackin lähettyvillä olevassa Coleman kaivoksen maanalaisessa tapaturmassa. Tapaturman uhri, Thoms White, oli Dravo of Canada Ltd:n palveluksessa.

Hänen työtoverinsa, 27-vuotias Andre Desuisseux, loukkaantui samassa tapaturmassa. Dowlingin maakuntapoliisit tutkivat tapaturmaa.

SAASTUTUSSYYTÖS ON PERUUTETTU

Sudburyn kaupunkia vastaan nostettu ilman saastutussyytös on peruutettu. Tämä peruutus johtuu siitä kun kaupunki lopetti jätteiden avoimen polttamisen. Tämä polttomenetelmä aiheutti syytteen nostamisen. Mutta kaupunki peittää nyt jätteet maalla ja on varannut sitä operaatiota varten $25,000 tämän kuluvan vuoden ajaksi.

KALKKAROKÄÄRME PURRUT POIKAA

Neljätoistavuotias William Ambrose, Columbiasta, Ohiosta sai viikon vaihteessa kalkkarokäärmeen pureman käteensä ollessaan vanhempiensa mukana lomailemassa Manitoulin Islandin lahden eräällä saarella, noin 85 mailia Sudburysta etelään. Poika on sudburylaisessa sairaalassa tyydyttävässä tilassa, kerrottiin maanantaina.

Poika oli ilmeisesti kävelyllä metsäalueella kun hän näki "epä tavallisen" käärmeen. Hän nosti käärmeen ylös tarkastaakseen sitä paremmin. Silloin käärme puri poikaa käteen.

Mukavaa ja halpaa juhlakyytiä saatavana jos sitä halutaan

Beaver Lakelta tiedoitettiin puhelimitse tänä aamuna, että majavajärviläisillä — ja kaikilla muilla tämän seudun asukkailla — on tilaisuus saada käytännöllinen ja halpa kyyti Suurjuhlaan, jos sitä halutaan.

Tämän puhelintiedon mukaan on mahdollista saada vuokratuksi linja-auto, joka veisi Majavajärven ja lähiseudun asukkaita Wanupin kentälle. Bussi olisi siellä koko päivän ja veisi vielä sunnuntaina iltakonserttiin, jos sitä halutaan. Bussissa on matkustajatiloja 60—70. Suunnitelman onnistuminen riippuu kuitenkin siitä, onko riittävän paljon henkilöitä valmiina käyttämään tätä halpaa (jos paikat täyttyvät) ja mukavaa kulkuvälinettä. Tarkoitus on että bussi lähtee matkalle Kilpisen kaupan edustalta Penagen tien varrelta.

Tällaista kyytiä haluavia pyydetään ottamaan hetimiten yhteys Eli Kiviahon tai Matti Johnsonin kanssa, että voidaan tehdä lopullinen ratkaisu siitä, vuokrataanko yhteinen bussi tai eikö vuokrata.

NL ja Egypti:
Suezin kanavan avaaminen osa kokonaisuudesta

Kairo. — Neuvostoliitto ja Egypti ovat ilmoittaneet olevansa yhtä mieltä siitä, että Suezin kanavan avaamisen olisi kuulut tava osana lähi-idän kriisin kokonaisratkaisuun ilmeni samanaikaisesti Moskovassa ja Kairossa julkaistusta julkilausumasta.

Neuvostoliiton ja Egyptin ulkoministereiden Andrei Gromykon ja Mahmoud Riadin Moskovassa käymien neuvottelujen jälkeen annetussa julkilausumassa sanottiin edelleen, ettei Israel pystyisi harjoittamaan hyökkäyspolitiikkaansa ilman Yhdysvaltain poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea.

Julkilausumassa korostettiin, että lähi-idän kriisissä olisi otettava huomioon ongelman kaikki osatekijät. Siinä vaadittiin vakiinnuttamaan rauha lähi-itään, turvaamaan palestiinalaispakolaisten lailliset oikeudet sekä israelilaisia vetäytymään miehittämiltään arabialueilta.

Edelleen sanottiin, että presidenttien Anwar Sadatin ja Nikolai Podgornyin 27. toukokuuta Kairossa allekirjoittama Egyptin ja Neuvostoliiton ystävyyssopimus oli isku niitä imperialistisia voimia vastaan, jotka ovat yrittäneet kylvää epäsopua maiden välille.

Julkilausumassa käsiteltiin Suezin kanavan uudelleen avaamista ja sanottiin, ettei tätä kysymystä voida käsitellä muista ongelmista erillään. Kanavan avaamisen ehtona on israelilaisten poistuminen miehitetyiltä alueilta ja vetäytyminen tarkan aikataulun ilmoittaminen. Neuvostoliitto ja Egypti ilmoittivat lisäksi tukevansa YK:n rauhanvälittäjän Gunnar Jarringin välitystoimia.

Angela Davis eristyssellissä

Angela Davis yritetään murskata henkisesti ja fyysisesti vankisellissään. Angela Davisia on pidetty jo kahdeksan kuukauden ajan eristyssellissä, jossa ei ole ikkunoita eikä ilmastointia. Hänen saamansa ruoka on kehnoa ja ahtaan sellin huono valaistus heikentää hänen silmiään. Hänen sellissään on kuuntelulaitteita ja asianajajien vierailuja kontrolloidaan.

Angela Davishan on amerikkalainen kommunisti, jota syytetään aseiden hankkimisesta miehille, jotka eräässä kalifornialaisessa oikeudessa ampuivat tuomarin ja syytettyjen asianajajan. Syytetyt ja ampujat kuuluivat Mustat Pantterit-järjestöön.

Angela Davisin osuus ampumisvälikohtaukseen on erittäin kyseenalainen. Todisteet häntä vastaan ovat heikot. Mutta hänet on nähtävästi valittu syylliseksi, koska hän on julistanut olevansa kommunisti.

Angela Davisin juttu ei ole vielä oikeudessa puitu loppuun, mutta vankilaviranomaiset pitävät häntä sellaisissa oloissa, että hänen terveytensä on alkanut horjua.

USA:n vankiloissa poliittisia vankeja, siis kommunisteja ja kansalaisoikeustaistelijoita pidetään paljon kehnommissa oloissa kuin vanhoja rikollisia. Koskahan YK:n ihmisoikeuksien komissio aikoo tutkia USA:n vankiloita?

Tilatkaa Vapaus!

Kaksi marjastajatyttöä ammuttu Quebecissa

Cap De Madeleine, Que. — Paikalliset ja Ontarion maakuntapoliisit etsivät kahta miestä, joita epäillään kahden marjassa olleen nuoren tytön ampumisesta.

Nämä tytöt, 12-vuotias Chantal Cote ja 13-vuotias Carole Marchand, menivät perjantaina mustikoita poimimaan. Heidän ruumiinsa löydettiin lauantaina. Molempia tyttöjä oli ammuttu poliisien kertoman mukaan suurikaliberisella pyssyllä takaapäin päähän.

Me epäilemme, että tytöt olivat menneet erääseen autoon, mutta emme tiedä mitä sitten tapahtui, selittivät poliisiviranomaiset. Tyttöjen ruumiiden lähettyviltä löydettiin hyväkuntoinen Buick auto, mikä oli torstai-iltana tai perjantaiaamuna varastettu Montrealista.

Presidentti Nixon vierailulle Kiinaan seuraavan 10 kk. aikana

Jatkoa sivulta 13

tuli nopeasti protestilausunto Formosan "Kiinasta". "Kiinan (Formosan) hallitus on esittänyt voimakkaan protestin Yhdysvaltain hallitukselle", sanoi Formosan puhemies James Wei. Washingtonissa oleva Formosan Kiinan suurlähettiläs James C. H. Shen sanoi, että "minä en ollut uskoa korviani".

Ilmaistuaan aikaisemmin myötämielisyytensä presidentti Nixonin tulevasta Kiina-vierailusta, Ottawa ilmoitti sunnuntai-iltana, että Canada kannattaa Kiinan hyväksymistä YK:n jäsenyyteen kun asia tulee esille Yleiskokouksen istunnossa tänä syksynä.

Canadan ulkoministeriöstä ilmoitettiin, että Canada tulee kannattamaan nyt toisena peräkkäisenä vuotena Albanian ja sen kumppanien päätöslauselmaehdotusta, missä vaaditaan jäsenoikeuksien palauttamista Kiinan kansantasavallalle ja Formosan Kiinan erottamista YK:sta.

Samalla ilmoitettiin, että toisin kuin viime vuonna, jolloin Canada tuki vielä Yhdysvaltain kielteistä asennetta, Canadan valtuuskunta tulee äänestämään sitä vastaan, jos Yhdysvaltain toimesta esitetään että Kiinan jäsenoikeuksien palauttaminen "on tärkeä seikka" mikä vaatii kahden kolmannesosan enemmistön hyväksymistä.

Britannian hallitus on tiedoittanut Yhdysvalloille, että sen valtuuskunta tulee Yleiskokouksen syysistunnossa äänestämään ilman mitään varauksia Kiinan jäsenoikeuksien palauttamisen puolesta YK:ssa.

VÄÄRILLÄ PASSEILLA

Saigon. — USA:n presidentti Nixonin turvallisuuskysymysten neuvonantaja Henry Kissinger ja hänen seuralaistensa Pekingin matka suoritettiin niin täydellisen salaisuuden olosuhteissa, että he kulkivat väärillä passeilla ja käyttivät hallituksen lentokoneen asemesta tavallista lentopalvelua, selitettiin täällä sunnuntaina.

Samaan aikaan Washingtonissa annettiin vihje, että presidentti Nixon voi vierailla joko Moskovassa tai jossakin muussa Euroopan maassa allekirjoittamassa strategisten aseiden torjuntaohjusten rajoittamista koskevan sopimuksen Neuvostoliiton edustajain kanssa, mikäli SALT-kokouksessa Helsingissä päästään tällaiseen sopimukseen.

NL:ssa JULKAISTIIN DAILY MIRRORIN LAUSUNTO

Moskova. — Neuvostoliitossa julkaistiin sunnuntaina eräs lehtilausunto, mikä viittaa siihen, että Yhdysvaltain hallitus pyrkii Vietnamin sodan lopettamiseen omalla tavallaan.

Komsomolskaja Pravda sanoi torstaina julkaistusta "vierailutiedosta", että "se on epätavallinen, vaan ei odottamaton uutinen."

Mainittu lehti kirjoitti:

"Kommentit ovat erilaisia. Esimerkiksi Daily Mirror kirjoittaa: 'Nixonin saama kutsu vierailla Pekingissä tarkoittaa, että Kiina käyttää koko vaikutusvaltaansa auttaakseen Yhdysvaltoja vetäytymään sille hyväksyttävissä olosuhteissa pois Vietnamista' . . . ."

SCOTT ENNUSTAA POIS VETÄYTYMISTÄ

Washington. — Yhdysvaltain kaikki taistelujoukot (?) on todennäköisesti vedetty pois Etelä-Vietnamista silloin kun presidentti Nixon matkustaa vierailulle Kiinaan, sanoi senaatin enemmistöryhmän johtaja Hugh Scott sunnuntaina.

"Minä oletan kuitenkin, että määrittelemällä toukokuun 1972 viimeiseksi vierailuajaksi, Kiina antaa ymmärtää, että siihen mennessä meillä ei ole enää taistelujoukkoja (?) Kaakkois-Aasiassa ja mahdollisesti ei mitään asevoimia paitsi niitä, joita tarvitaan toivottavasti tehdyn sopimuksen toteuttamiseksi", sanoi senaattori Scott.

Liberaalien 'kiusat' jätetään pois Saskatchewanissa

Regina. — Liberaalipuolueen hallituksen toimesta voimaan otetut "kiusamaksut", joiden tarkoituksena sanottiin olevan aiheettoman lääkärissä käynnin ja sairaalassa olon estäminen, poistetaan Saskatchewanista elokuun 1 päivästä lukien.

Asiaa koskeva lakiluonnos esitetään lainlaatijakunnan istunnolle heinäkuun 28 pnä.

Maakunnan terveysministeri Walter Smishek, joka yllämainitun tiedon antoi viikon vaihteessa, selitti samalla, että tammikuun 1 päivänä voimaan astuvien säädösten mukaan yli 65 vuotta täyttäneiden ei tarvitse enää suorittaa vuotuisia medicare- ja sairaalamaksuja. Tähän tarkoitukseen peritään eläkeiässä olevilta nyt $72 vuodessa pariskunnalta ja $36 yksinäiseltä.

Uskaltamatta poistaa kokonaan medicarea, liberaalipuolueen hallitus määritteli vuoden 1968 vaalivoittonsa jälkeen, että saskatchewanilaisten täytyy medicaresta huolimatta maksaa $1.50 kerralta lääkärissä käynnistä sekä $2.00 kerralta lääkärien vieraillessa kotona ja $2.50 päivältä sairaalassa olonsa aikana.

Apartheid-ministeri Suomen porvarien vieraaksi Helsinkiin

Helsinki. — Etelä-Afrikan yhdyskuntasuunnitteluministeri Blaar Cotzee saapuu tänään, heinäkuun 20 pnä vierailulle Suomeen. Ministeri Cotzee vastaa maassaan apartheidpolitiikan käytännön hoitamisesta mm. kaupunkien asunto-olojen järjestelyssä.

Apartheidministerin "epävirallisina" isäntinä toimivat Suomessa Paperiteollisuusyhdistys ja TVH. Paperiteollisuus -yhdistys tarjoaa apartheidministerille lounaan 20. 7. Ministeri saapuu Tukholman koneella 20. 7. klo 9 Seutulaan.

Ministeri Cotzee hoitaa maansa rotuerottelupolitiikkaa mm. valvomalla kaupunkien asukkaat rodullisesti eri asemaan asettavan apartheid-lain täytäntöönpanoa. Tämän lain mukaan Etelä-Afrikassa "värillisiksi" luokitellut ihmiset eivät saa asua "valkoisiksi" julistetuissa kaupungeissa. Tämä merkitsee "värillisten" mm. intialaista syntyperää olevan eteläafrikkalaisten siirtämistä kaupunkien ulkopuolella oleviin slummeihin.

Kirkolta $5,000 USAn asevelvollisuudesta kieltäytyville

Toronto. — Canadan anglikaanikirkko tiedoitti viikon lopulla, että se on antanut $5,000 käytettäväksi USA:n asevelvollisuudesta kieltäytyneiden avustamiseksi.

Kirkon lausunnossa myönnetään, että jotkut anglikaanit voivat olla asiasta eri mieltä, mutta lahjoitus tehtiin 2 vuotta kestäneen tutkimustyön perusteella.

Kirkon pääpiispa Ted Scott sanoi, että "luovuttamalla tämän rahasumman maan kirkkoneuvostolle, Anglikaanikirkko ei ilmaise kannatusta eikä kannatuksen puutetta siitä kun yhdysvaltalaisia nuoria tulee asevelvollisuutta välttääkseen Canadaan.

Kypros-joukoille pyydetään lisävaroja

United Nations. — YK:n pääsihteeri U Thant on esittänyt jäsenvalloille uuden vetoomuksen vapaaehtoisten lahjoitusten saamiseksi Kyproksen rauhan ylläpitovoimien menojen peittämiseksi.

UNFICYP-nimellä tunnettavien rauhan ylläpitovoimien aiheuttama tappio on pääsihteeri U Thantin selostuksen mukaan $20,900,000. Tämä tappio on kertynyt vuodesta 1964 alkaen tähän päivään mennessä ja se vaikeuttaa näiden rauhan ylläpitovoimien pitoa Kyproksella, hän sanoo.

USA tulee seuraamaan "Canadan formulaa" sanoi ulkom. Sharp

Ottawa. — Canadan formula muodostaa perustan diplomaattisuhteiden järjestämisestä Kiinan kanssa, selitti Canadan oikeusministeri Mitchell Sharp perjantaina.

Hän sanoi toivovansa nyt kun presidentti Nixon tiedoitti, että hän vierailee Kiinassa ennen tulevaa toukokuuta, jotta Yhdysvallat tunnustaisi Kiinan ja järjestäisi diplomaattiset suhteet Kiinaan.

Hän sanoi toivovansa myös, että Nixonin siirto auttaisi Kiinaa pääsemään YK:n jäsenyyteen.

Maanjäristyksessä kuoli 100 ihmistä

Parma. — Pohjois-Italiassa — Florencessa, Venetsiassa ja Genoassa — torstaina tapahtunut terävä maanjäristys aiheutti ihmisille loukkaantumisia ja omaisuusvahinkoja.

Viranomaisten kertoman mukaan tämä oli voimakkain maanjäristys 20 vuoden aikana ko. kolmiomuotoisella alueella, missä loukkaantui lähes 100 ihmistä.

Suurin osa omaisuusvahingoista tapahtui 120,000 asukkaan kaupungissa Parmassa, missä oli noin 20 henkilön turvauduttava sairaalahoitoon. Viisi henkilöä hautaantui siellä luhistuneiden rakennusten osien alle. Tuhannet ihmiset pakenivat paniikkitilassa kaupungista.

Upseeri "syyllinen" rauhan vaatimiseen

Lakenheath. — Yhdysvaltain sotaoikeus julisti tiistaina kapteeni Thomas Culverin syylliseksi siitä kun hän oli osallistunut rauhaa vaativaan mielenosoitukseen. Tämä oli ensimmäinen tämäntapainen tuomio sotavastaisesta toiminnasta Yhdysvaltain rajojen ulkopuolella.

Santa Barbarasta, Kalif. kotoisin oleva kapteeni Culver julistettinn syyllistyneeksi USAn lähetystön edustalle Lontoossa toukokuun 31 pnä olleeseen mielenosoitukseen. Hän oli kehoittanut ilmavoimien toisia miehiä tulemaan mukaan.

Hänelle voidaan langettaa 4 vuoden vankilatuomio tai kunniaton vapautus asevoimista ilman mitään etuoikeuksia.

Culverin lakimies sanoi, että syytös loukkaa Yhdysvaltain perustuslain puhevapautta koskevaa kohtaa.

JÄRJEN PUUTE

Ei ole järkeä ihmiskunnan puuhissa: kaksi kolmasosaa kärsii nälkää, yksi kolmannes on laihdutuskuurilla.

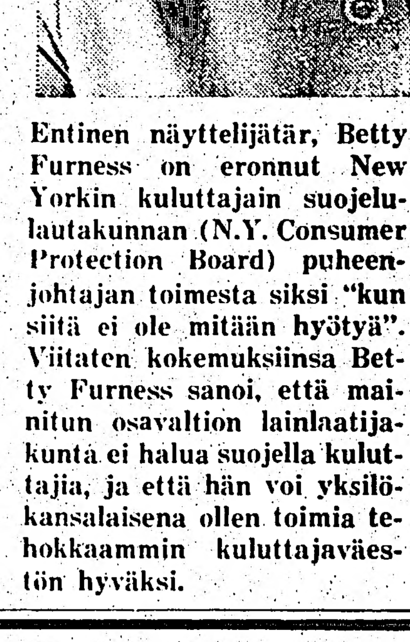

Entinen näyttelijätär, Betty Furness on eronnut New Yorkin kuluttajain suojelulautakunnan (N.Y. Consumer Protection Board) puheenjohtajan toimesta siksi "kun siitä ei ole mitään hyötyä". Viitaten kokemuksiinsa Betty Furness sanoi, että mainitun osavaltion lainlaatijakunta ei halua suojella kuluttajia, ja että hän voi yksilökansalaisena ollen toimia tehokkaammin kuluttajaväestön hyväksi.

RCA VICTOR LP LEVY

RILP 7002 — TAPIO RAUTAVAARAN UUSIMPIA LAULELMIA: Tuopin jäljet, Rosvo-Roope, Bellona ja Rodrigo, Hiljainen satama, Lapsuuden koti, Imatran rannalla, Souvaripoikia, Peltoniemen Hintrikan surumarssi, Merenneidon kyynel, Metsäkukkia, Joensuu Elli, Olkoon näin, Ohimennen, Jätkän lauantai.

LPM-9995-F — KERTOKAA SE HÄNELLE — MAUNO KUUSISTO Heijasus, Kaunis kotimaani, Liekehtivät silmät, Sua rakastan, Yksinäinen kylänkello, Rakastan sinua, elämä, Romanssi, Lenskin aasia, Kertokaa se hänelle, Valaistu ikkuna, Kuiskettasi kaipaan, Maria, Serenadi Napolille, Palaja Sorrentoon, Helmenkalastajat, Miksi, Hy' yötä.

HINTA $6.50
ynnä 5% myyntivero Ontariossa

Postitse lähetettynä lisättävä postikulut seuraavasti:

ONTARIOSSA:	QUEBEC, MANITOBA JA SASKATCHEWAN	ALBERTA JA BRITISH COLUMBIA
1—2 levyyn 45c	1—2 levyyn 50c	1—2 levyyn 55c
3—4 levyyn 65c	1—2 levyyn 70c	3—4 levyyn 75c

— TILATKAA OSOITTEELLA: —
Vapaus Publishing Company Ltd.
P.O. Box 69
102 Elm Street West Sudbury, Ontario